

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évtolyam 159. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Vasárnap, 1928 június hó 15.

Államosítani akarják az összes felekezeti iskolákat

Miron Cristea régens-pátriárka és Balan metropolita harcot indítottak a terv ellen

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap röviden már megemlékeztünk arról, hogy a székelység ellen az Angelescu-féle romanizáló politika döntő támadásra készül. Ezt a maga nemében páratlanul álló romanizálási tervet mint méltó társ egészíti ki Popa Lisseanu tanárnak az a terve, hogy

az összes felekezeti iskolákat államosítsák.

Jellemző, hogy ez ellen a hallatlanul önkényes és jogtalan szándék ellen még a román politikai és egyházi élet legkitűnőbbjei is tiltakoznak. Többek között maga Miron Cristea pátriárka-régens is vétót emelt a gondolat ellen.

Balan szebeni érsek is élesen ellenzi a tervezetet és Popa Lisseanuval hosszasán tárgyalta a kérdéstről, azonban a professor hajthatatlan maradt, sőt kijelentette, hogy minden befolyását latba veti a miniszternél, hogy a felekezeti iskolák államosítása minél előbb megtörténjen. A hadizenet megtörtént, az érsek is, Popa Lisseanu is éles küzdelmet indítottak egymás ellen, de Balan érseknek nem sikerült elérni, hogy Popa Lisseanút kizárják a szinodusból, melynek nagyjelentőségű tagja.

Reméljük, hogy a józanabb és emberibb belátás fog győzni és Popa Lisseanu sovén tervét a miniszter a jólmegérdemelt papirkosárba juttatja.

Nistor miniszter nyilatkozik a kisebbségi bizottság munkájáról

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nistor közmunkaügyi miniszter a tegnap esti expresszvonattal Erdélybe utazott, hogy Beszterce, Szatmár és Szamosmegyék útjavításainak befejezéséhez közeledő munkálatait felülvizsgálja. A Brassói Lapok munkatársa az utazásra készülő Nistor miniszterrel beható beszélgetést folytatott, amelynek során a miniszter elmondta, hogy azzal az összeggel, amelyet a kormány bocsátott rendelkezésre, sikerült a máramarosmegyei utakat rendbehozni, s ma a visóvölgyi és izavölgyi utakon a legrendesebb közlekedés folyik. Hamarosan Hunyadmegyében és a tizenöt éve elhanyagolt zsilvölgyi utakat is rendbehozzák.

A Brassói Lapok tudósítója tekintettel arra hogy Nistor miniszter tagja a kormány ki-

sebbségi bizottságának, a kisebbségek ügyében is kérdést intézett hozzá.

— Ami a kisebbségi bizottság munkáját illeti, — válaszolta a miniszter, — nincs hatáskörömben az, hogy nyilatkozhassam. Annnyit azonban mondhatok, hogy

a kisebbségi kérdés most kerül először határozott tervezet formájában a bizottság elé

és így tehát nem részletkérdéseket hanem az általános tervezetet pontosítva vitatjuk meg. Ha elkészülünk a tárgyalásokkal, a kormány úgy is nyilatkozni fog annak részleteiről. Egyben arról is biztosíthatom, hogy nincs olyan kisebbségi részletkérdés, amelynek jóindulatu megadását ne keresné maga a kormány és a kisebbségi bizottság.

A jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződés kereskedelmi és agrár megvilágításban

(A Brassói Lapok bécsi szerkesztőségétől.) A közel két év óta folyt és ismételt megszakadt jugoszláv-osztrák tárgyalások végre eredménnyel is jártak és a delegációk között létrejött a megegyezés az új osztrák-jugoszláv kereskedelmi egyezmény ügyében.

Az osztrák kereskedők grémiumának egyik vezető tagja a következő módon nyilatkozott

a többi dunai államokra is kiható új jugoszláv-osztrák egyezményről:

— A Jugoszláviával való új megállapodást az agráriusok vámemelési követeléseit tették szükségessé. Ezeket azonban az osztrák kormány nem teljesíthette addig, amíg a Magyarország és Jugoszláviával fennállott szerződések módosítása nem történt meg. Magyarországkal ez már korábban sikerült, most végre Jugoszláviával is megtörtént a megegyezés, így az osztrák agráriusok követelése

seinek teljesítése immár nem ütközik akadályokba.

Ezzel egyidejűleg azonban az eddigi osztrák kereskedelmi politika megszűntnek tekinthető. Ausztria törekvése eddig ugyanis arra irányult, hogy a vámsorompókat leépítse. Most azonban az agráriusok kedvéért Ausztria is magas vámtételeket állított be és ennek ellenében bele kellett nyugodnia abba, hogy a jugoszláv cikkekre kivetett magasabb vámokkal revansálta magát. Így tehát az osztrák kereskedelem nem vár forgalmi emelkedést az új jugoszláv-osztrák kereskedelmi szerződéstől.

Mezőgazdasági körökben természetesen annál nagyobb örömmel fogadták az új jugoszláv-osztrák szerződés részleteiről beszámoló jelentéseket. Az állat- és lisztvámok emelése lényeges hasznot jelent ugyanis az osztrák agráriusoknak, azonban kétségkívül áremelkedéseket fog eredményezni az osztrák élelmiszerpiacon.

Öt kivégzés Oroszországban

Moszkva. A legfelsőbb bíróság a Schacht-perben a halálra ítélték közül Matovo Bratanovszki, Beresvoszki, Borjaszinovo, Jaszarinovo és Sablun halálos ítéletét tíz évre változtatta meg, a többi öt ítéletnek, Gorleczkynek, Bojarinovnak, Krizsanovnak, Jussevicsnek és Budnyak halálos ítéletét jóváhagyta. Az ítéletet tegnap végrehajtották.

Heves támadások Venizelosz ellen

Athénből jelentik: A royalista sajtó hevesen támadja Venizeloszt. Az egyik újság nyíltan Venizelosz meggyilkolására uszít. Meg kell bosszulni, — ugymond — Gunaris és társainak kivégzését, amelyet a lap Venizelosznak tulajdonít.

Hivatalosan megállapították, hogy Löwenstein gépen véletlen szerencsétlenség nem történhetett

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A coydoni repülőtérén kipróbálták azt a repülőgépet, amelyen Löwenstein utazott. A hivatalos megállapítás szerint ezen a gépen véletlen szerencsétlenség nem történhetett s kétségtelen, hogy Löwenstein vagy öngyilkos lett, vagy gyilkosságnak esett áldozatul.

Angol pénzügyi körök szerint a román stabilizációt a népszövetség égisze alatt kellene végrehajtani

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Financial News legutóbb megjelent számában hosszú cikkben foglalkozik a román kölcsön ügyével. A cikk szerint a kölcsönről csupa alaptalan és valótlan híreket terjesztettek. Egyrészt valótlan, hogy a kölcsöntárgyalások végleg megszakadtak volna, de valótlan, hogy a kölcsönegyezmény már perfektuálva van. A kölcsön a lap szerint ősz előtt semmi esetre sem jön létre, de valószínű, hogy az angol bank is hozzájárul a francia jegybank akciójához. Anglia azonban azt hiszi, hogy a román stabilizációt jobb volna a népszövetség égisze alatt végrehajtani.

Seipel kancellár lemondásra készül

Bozen. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az olaszok tegnap ünnepelték az Iselhegyen felállított háborús emlékmű leleplezését az olasz király, a kormány és rengeteg közeleti, katonai és politikai méltóság jelenlétében. Az ünnepséget azonban megzavarta egy osztrák-ellenes tüntetés, amelyben hatalmas tömeg vett részt.

Ugyanekkor egy bécsi jelentés azt a hírt közli, hogy a nagynémetek hevesen támadták Seipelt az Olaszországgal szemben tanúsított engedékenységeért. A támadásokra Seipel tegnap a parlament főbizottságában lemondással fenyegetőzött. A lapok ennek nyomán most már komolyan foglalkoznak a kormányválság eshetőségével. Seipelt a Kun Béla ügy is elkedvetlenítette, s most olasz politikájáért elhangzó állandó támadások végleg szárnyát szedik. A Neue Freie Presse arra céloz, hogy a lemondás már az ősszel megtörténik.

Adesgo

45 és 48 védjegyű

a legjobb és a legtartósabban mosható

Tisztaselyem harisnya

Nagyszabású panamakísérlet a külföldi kölcsön számlájára

Ultraviolet sugarak és a hadifesték

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósító-jától) A bukaresti ellenzéki sajtó súlyos vád-al illeti a nemrég megszűnt „Politica” igaz-gatóját, Alfred Heftert, akit már azelőtt is úgy ismertek Romániában, mint egy nem min-den tekintetben korrekt bankspekulánst. A vád szerint olyan román járadékkötvényeket igyekezett elhelyezni külföldön, amelyek egyes államokra nézve teljesen értéktelenek.

Bukaresti szakkörökben szerzett infor-mációk szerint a következő részleteket jelent-hetem ezzel a pénzügyi botrányral kapaso-latban:

A háború befejezése után 1918. végén a román állam lebélyegezte az ország terüle-tén lévő 1876-os 1892-es és 1912-es aranyjá-radékkötvényeket, amelyeket 50 százalékos értékben ismert el. Ezt a 50 százalékos értéket azonban csak fokozatosan fizeti ki a román állam és pedig első sorban a román alattvalók-nak, azután a szövetséges államok alattvalói-nak s végül a semleges államok polgárainak, akik be tudják bizonyítani, hogy még a lebé-lyezés előtt voltak e kötvények birtokában. Azonban az ellenséges államok polgárai bir-tokában levő kötvényeket semmisnek jelentet-te ki.

Mindennek ellenére érthetetlen okokból összevásárolták a Bukarestben levő lebélye-gezetlen kötvényeket, sőt a lebélyezett köt-vényeket is az állam által meghatározott ösz-szegen felül fizették, úgy, hogy egy szép na-pon e kötvények nagyrésze kikerült az or-szágból. Ugyanilyen mértékben vásárolták össze külföldön is potom áron a le nem bé-lyezett kötvényeket, míg egy szép napon egy május végén, több börzespekuláns megvételre ajánlotta azokat a párisi piacon és pedig az-al az ígérettel, hogy a román állam, amely most tárgyalásokat folytat a német állammal, amelynek birtokában vannak a legtöbb köt-vények, azokat 100 százalékban fogja elis-merni.

Hefter Alfréd meg is jelent a német pénz-világban s ott tárgyalásokat folytatott külön-böző bankokkal, sőt a Reichsbank kormány-

zójánál, Schacht-nál is jelentkezett. Hefternek aki Párisban hangzatos nevű bankot állított fel, sikerült az új német pénzügyminiszter férköznie, ki, midőn megtudta, miről van szó, kiutasította Heftert, a következő szavakkal:

— A német nemzet ilyen tekintetben nem

Boromissza püspök végrendelete

Szaimár. (A Brassói Lapok tudósító-jától) Az elhunyt püspököknek felbontották vég-rendelét, amely költői szépségű szavakkal in-tézkedik vagyona felosztásáról.

A hajdani nagy gazdaság a forradalmak és az impériumváltozás forrgeteiben jelentékte-lenné olvadt. Amije volt a szenteletű főpap-nak, annak nagyrészt még életében elosztotta szegényei között, akiket egyforma szeretettel ölelt mindig elevenen érző emberi szívére.

A végrendelet a következőképen hangzik:

Végrendeletem.

Az anyagi javakról egész életemben az volt a meggyőződésem, hogy azok Istentől haszná-latunkra rendelt eszközök, amelyekkel épü-gy nem szabad visszaélnünk, mint az Istennek bármely más testi és szellemi adományával. Mindenem, amim volt és amim van: az Istené, azért, mindenemet, amit hátrahagyok, az Ő szent akarata szerint kívánom elosztani: mert ha valamikor, most 86 évem betöltése után, az Örökkévalóság kapui előtt érzem, hogy Jézus Krisztusnak teljes számadással tartozom. A számadásnak módját pedig Ő már itt a földön előírta nekem, egyedül-üdvözítő szent, katholi-kus egyházam által, amelynek törvényeitől jót-ányit sem akarok eltérni, nemcsak saját lel-kemmel érzett felelősségem tudatában, hanem azért is, mert püspök vagyok: aki a példaadás áldott keresztjét elől hordani tartozik, hogy magasra emelve, mutassa a törvény papjainak és híveinek egyaránt.

Ebből a kötelességből kell megértenie mindenkinek, hogy nem emberek gazdagításá-ra, hanem szent Katolikus Egyházam felvirá-goztatására gondolok: mikor utolsó akaratomat nyilvánítom, Juttatok rokonságomnak is vala-mit, de csak annyit, amennyit a szeretet parau-asa megenged. Nekik tudniuk kell, hogy amit így is juttatok, azt teljesen a Katolikus Egy-ház irgalmának köszönhetik. Ha ugyanis a Gondviselés nem ide hívott volna engem, fő-lon anyagi javakat hiába várnának.

Ezek előrebocsátása után a következőket rendeltem el, illetve jegyzem meg:

1. Szabad végrendekezési jogomat néhai Ferencz József magyar apostoli királytól, mint legfőbb kegyurtól 1913 május 21-én, 1911. val. és közoktatásügyi miniszteri átirat bizonyossága szerint ugyanazon év ápr. 2-án megszereztem.

ismeri a tréfát. Igaz, hogy ebben a pillanat-ban a Romániával való tárgyalások néhezen mennek s a kölcsönrel kapcsolatban egy cso-mó elintézetlen kérdés került felszínre, azon-ban ezeket lojálisan, egy lovasias nemzethez méltó módon óhajtjuk letárgyalni.

Amidőn egy Berlinben tartózkodó buka-resti lap tudósítója megtudta, hogy miről van szó, bővebb információkat szerzett s így sült ki, hogy

Hefter Alfréd azt ajánlotta a német pénzügyminiszternek, hogy a kölcsön és a stabilizációs tárgyalások folya-mán felmerült német követelések kö-zé vegye fel ezeket a kötvényeket is és fizettesse ki azokat a román állam-mal 100 százalékos értékben.

Erre pedig a német pénzügyminiszter nem volt hajlandó, jóllehet a kötvény-affér-ban nagyon sok német bank van érdekelve.

Hefter Alfréd, aki nem egyedül operált ebben az ügyben, s aki potomáron vásárolta össze a kötvényeket, bukaresti hírek szerint batvan millió lejt fektetett be ebbe az üz-letbe, mely ha sikerült volna, több milliárd lejt haszonnal jár.

Egy másik pikantériája is van az ügy-nek. Az 1918-ban lebélyezett kötvényeket úgy akarták értékesíteni, hogy a bélyegzést eltüntették és pedig egész egyszerűen azáltal, hogy kitette azokat a napra s néhány nap alatt a nap kiszívta a „hadifesték” nyoma-it. De hogy ezt még gyorsabban végezzék, ultraviolet sugarakkal segítették magukon a spekulánsok.

Bukarestben előkelő pénzügyi személye-ket emlegetnek, akik szintén ludasak ebben a manőverben.

2. Kívánom, hogy holttestem a szatmári hi-dentuli rk. temetőben helyeztessék nyugalom-ra az előírásoknak megfelelően, de minden fény és pompa mellőzésével.

3. Halálom után lehetőleg rövid idő alatt kettőszáz szentmise végeztessék értem, egyen-kint kettő arany lej, vagy ha más pénznem jönne forgalomba, az annak megfelelő összeg stipendiumért. E stipendiumok tíz szegény ja-vadalmazásu papnak osztandók ki egyenlő ré-szekben. Ugyanakkor a szegények között kettő-százötven aranylejt, vagy ennek az előbbi be-kezdésben számított megfelelő összeg osztassék a szatmári Katolikus Karitás az által.

4. Pápa-Öszentségének, a szatmári róm. kath. papnevelőintézetnek, a róm. kath. szat-mári egyházmegyei nyugdíjalapnak, a szatmár-egyházmegyei alapítvány pénztárban kezelt szegény alapnak egyenkint ezerkettőszázötven (1250) aranylejt, illetve ennek az előbbi pont-ban magyarázott megfelelő összegét: Öt ezer lejt hagyományozok.

Ezután a jótékony intézetekről, rokonairól. szolgálatában álló személyekről, intézkedik a végrendelet, amelynek végrehajtásával Illosvay Lajos apátkanonok van megbízva.

A végrendelet arról is intézkedik, ha neta-lán valamelyik rokon perrel támadná azt meg, úgy minden öröklési jogtól elesik és a hagyo-mányból ki van zárva.

A szenteletű püspök mindenre kiterjedő gondosságára vall, a végrendelet következő pontja:

— Nem akarván kitenni a püspöki szé-kházat üzérkedés házána, ezért minden árvc-rést tiltok és eladandó hagyatékom eladásá-val a végrendeleti urakat bizom meg.

Boromissza Tibor halála nemcsak a szat-mármegyei egyházmegyének jelent mérhetet-len veszteséget hanem az egész magyarságnak, amely egyöntetűleg mély fájdalommal kíséri ki Hám János és Meszlényi Gyula méltó utódját utolsó útjára.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár Rt

batalmas raktárait.

Büsenderfer, Stigl, Wirt, Hoffmann

zongora és pianinó

gyárak képviselete. — Hitelképes egyének-nek kedvező fizetési feltételek.

Ha Oradean (Nagyváradon)

Jól akar étkelni, ne sajnálja a fáradságot és keresse tel a Restaurant Grosz orl. koser Ettermel, Oradea, Nicolae orga (Zöldta-ucca) 10. Bent az udvar an. Utazók találkozó helye. O.cso. bonama. Nyitva este 11-ig.

3020

Az egyenlő elbánás és a szalacsi széna

Nagykároly. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szalacs község szinmagyar lakosságának is panaszos az életsorsa.

Hogy nem szörmentén simogatják őket, azt már talán elviselnék, de itt nemcsak erről van szó. Többről. A szalacsiak egészen különös, mondhatnók süritett kálváriájáról.

Szalacson most például az a furcsa eset történt a román impérium tizedik esztendejében, hogy a IV. grancsárezred katonái, felsőbb rendeltetűre, minden tiltakozás ellenére elszállították Szalacs község lakosságának szénáját. Nem egy-két mázsát, hanem harminc szekérrel.

A napokban az a meglepetés érte őket, hogy földjükön harminc vasadi szekér jelent meg, szuronyos grancsárok kíséretében, akik egy őrmester utasítására az ő szénájukból rakodni kezdtek.

A szalacsi gazdák ijedten tiltakoztak. Az asszonyok sirva, jajveszékelték, hogy jószáguk éhen pusztul, de a grancsárok kemény legények, őket nem ijesztette meg a gazdák tiltakozása, nem puhitotta meg az asszonyok kétségbeesése, sirása, ők csak rakodtak tovább anélkül is inkább, mert az őrmester kijelentette,

minden tiltakozás hiábavaló, mert neki parancsa van erre és ő a parancsot teljesíti

Sok kérés, könyörgés, de talán inkább egy tehetősebb gazda föllépésére az őrmester beleegyezett abba, hogy felmennek a községházára és onnan telefonon beszélnek az érmihályfalvai parancsnoksággal.

Közben elmondotta az őrmester ur, hogy ő a parancsot a főhadnagytól kapta, aki kijelölt neki egy utat és utasításban adta, hogy attól az uttól kezdve minden szénát, amit lát, a főhadnagytól be érmihályfalvára.

A községházáról telefonon a kapitánnyal beszéltek, délelőtt 10 órakor, aki azonban azt a választ adta:

„ez a főhadnagy dolga, ebbe nem avatkozom bele.”

Majd további tiltakozásra azt a kijelentést tette, hogy értesíteni fogja a főhadnagyot, azzal, hogy menjen ki a helyszínére és míg ki nem érkezik, maradjanak a szekerek ottan.

A szalacsi gazdák izgatottan, a vasadi fuvarosok türelmetlenül vártak délután három óráig. De a főhadnagy nem jelentkezett.

Ismét telefonáltak érmihályfalvára, ahonnan most már az a válasz érkezett, hogy

a kapitány ur beteg, nem áll senkinek rendelkezésére.

Egy altiszt jelentette ezt, aki közben meg megjegyezte, hogy ha a jegyző vállalja, hogy a felrakott széna nem állami reserva, akkor lerakható.

A jegyző azonban, akinek hivatalból ismernie kell minden lakos birtokát, a felelősséget nem vállalta.

és így a harminc vasadi szekér utnak indult a szalacsi gazdák verejtékes munkája eredményével.

A szekerek elindulása után, késő délután érkezett meg a főhadnagy két szuronyos grancsárral. A gazdák elismételték tiltakozásukat.

A községházán folyt le a beszélgetés, amelynek azonban kedvező eredménye nem lett, mert a főhadnagy nem térítette vissza az utban levő szekereket, hanem kilátásba helyezte, hogy pénzben kárpótolják őket.

Ez történt Szalacson az impérium tizedik esztendejében.

Mit kell ehhez még hozzáfűzni?

— **Kántorválasztás a brassói magyar evang. egyházban.** A brassói magyar evang. egyházközség vasárnap, f. hó 15-én d. e. 11 órakor egyházi közgyűlést tart, amelynek legfontosabb tárgya a kántorválasztás. Közgyűlés előtt az istentisztelet alkalmával a meghívott pályázók próba-kántori szolgálatot teljesítenek. A közgyűlésre ezután is meghívjuk egyházközségünk tagjait. Az egyházközség elnöksége.

A reggeli toilettenél

teljes meglegedést kelt csak az új, erősen és válogatottan parfümözött, kiválóan finom Elida Luxus=Puder.

Egységára
Lei 50.—

ELIDA LUXUS PUDER

A hajmáskéri hadgyakorlaton robbanás következtében szörnyethalt Csörgey Károly tábornok

Fejencsik altábornagy és Maletzky alezredes súlyosan megsérültek

Buda pest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután a hajmáskéri katonai gyakorlótéren súlyos szerencsétlenség történt, melynek következtében Vitéz Csörgey Károly tábornok, az egyik legképzettebb magyar főtsz szörnyethalt és két másik magasrangú katonája súlyosan megsebesült.

A téren a kora reggeli órákban lögyakorlatot tartottak. Eddig még kiderítetlen körülmények között, de valószínűleg anyaghiba miatt az egyik löveg felrobbant és a fegyverzávarzat szétrepülő részei halálosan megsebesítették Csörgei tábornokot, aki

sérüléseibe néhány pillanat múlva belehalt.

Jelen volt a gyakorlótéren Fejencsik altábornagy is, aki fején sebesült meg, míg Maletzky Oszkár nyugalmazott ezredes a lábán szenvedett súlyosabb sebeket. Rajtuk kívül néhány kisebbrangú tiszt és több altiszt is az áldozatok között van.

A gyakorlótérre azonnal orvosok szállottak ki, akik a sebesülteket első segélyben részesítették. Az eddigi vizsgálat szerint véletlen szerencsétlenség történt, amiért senkit sem terhel felelősség.

A tegnapi minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés az első, amely a kölcsönrel foglalkozik

Tegnap este megérkeztek a külföldi bankok kiküldöttjei

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap délután volt összehívva az oly sokszor elhalasztott minisztertanács. A kormány tagjai idegesek, az újságírók körülveszik őket, érdeklődnek, de a kölcsön ügyéről senki sem nyilatkozik. Argetoianu jelent ki annyit, hogy a kölcsön okvetlenül nyélbeütődik, a parlament össze fog ülni és pénz lesz annyi, mint a polyva. Azt kérdezte az újságíróktól, hogyan kétkedhetnek abban, hogy a liberálisok nem tudják megcsinálni a kölcsönt?

A minisztertanácsban Brătianu Vintila elnökölt. Argetoianu a minisztertanács elé terjesztette a leégett királyi palota és a diadalív újjáépítéséről szóló tervezetet. Lupu bejelentette, hogy Genfben az általános életviszonyok megjavítása céljából konferencia lesz, amelyre delegátus küldését kéri.

Titulescu szólalt fel ezután és a stabilizációs kölcsön ügyében a külföldi bankokkal folytatott tárgyalásokról tette meg jelentését. A Banque de France alkormányzójával foly-

tatott tárgyalások kielégítően végződtek. Ez az első minisztertanácsi hivatalos jelentés, amely foglalkozik a kölcsönüggyel.

Tegnap este öt külföldi bank kiküldöttje érkezett Bukarestbe.

Tegnap este érkezett meg az északi-pálya udvaron a külföldi bankkiküldöttök egyrésze. Az állomáson ott voltak Victor Antonescu, Calimachi herceg és Pleșoianu, a miniszterelnökség vezérigazgatója. Megérkeztek Chevalier, a Banque de Paris et Pays-Bas képviselője, Monet de Denis, az amerikai Blair és Chasse-bankok kiküldöttje, Smith, a Lazare Brothers és Ambros, az angol bank képviselője. Megérkezett végül Mac Leane, híres amerikai ügyvéd, Blairék jogi képviselője is.

Szombaton érkezik meg Gaston Jézé is. A megérkezett bankkiküldöttök és Brătianu Vintila között a mai nap folyamán tárgyalások lesznek.

C'EST UN GESCHEFT POUR LA PRIMĂRIA

Mit árul a sepsiszentgyörgyi főrendőr?

Sepsiszentgyörgy. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Azok is, akik nem tudnak valami jól franciául, megértik a fenti mondatot, amelynek értelmét közismert német és román szavak teszik nyilvánvalóvá. Az egyik ilyen, amely hivatva van arra, hogy eljövendő kommentátorok dolgát megkönnyítse, a német Gescheft, amely magyarul üzletet jelent, s a román primărie, amely biztos értesülés szerint a városházával egyértelmű. Hogy kerül ilyen durván, ilyen brutálisan közönségesen egymás mellé a Gescheft és a városháza, a kuppeckés és a városi polgárság legtekintélyesebb testülete, mert hiszen ez a német és román szavakkal kevert mondat mégis csak annyit jelent, hogy „ez a városháza üzlete...”. Hogyan, hát a városháza amely mindig morális reprezentánsa is a polgárnak, Geschefteket is szokott csinálni? Talán van a városházának eladó ócska ruhája s házról-házra járva azokkal handléroz? Vagy talán a leépített magyar tisztviselők zörgő csontjait kommercializálja?

Vagy vannak talán eladó, ócska törvényei, amelyek a beszerzési áron alul sem kellene senkinek...

Nem, nem akarom tovább feszíteni az olvasók idegeit s ezért haladéktalanul elárulom, hogy az üzletet nem a szegény, de becsületes Sepsiszentgyörgy városa, hanem a rendőrfőnök ur hajtja végre... Mit árul a rendőrfőnök ur? Talán híres zsebtolvajokat veszteget el a porton áron a szomszéd városok rendőrségeinek? Vagy talán vannak más ragyogó üzletek, amiket a törvény egyenesen a sepsiszentgyörgyi rendőrfőnök ur számára tartott fenn? És a Gescheft és a rendőrfőnöki hivatal egy anyaméhéből születettek? Mint a költő és a sorsharag?

Igen. Igen!

Nincs hatalom, amely elválassza őket, legalább is ezt állítják azok a szegény európai utasok, akik időközönként autóval igyekeznek megközelíteni a Balkánt, amely a rendőrfőnök ur jóvoltából már harminckét kilométerre kezdődik Brassótól.

„Ezt a törvényt én csináltam”

Hogy honnét tudják meg az utasok, hogy megérkeztek a Balkánra? Igen egyszerű ez. A mikor a jobb sorsra érdemes utassal bekanyarodik az autó Sepsiszentgyörgyre, egy rendőr ugrik felemelt kézzel a gép elé. A tapasztalatlan utas erre megijed, a soffőr ijedten nézi a kerekeket, hogy tudta nélkül nem-e gázolt el valakit, s amikor a rendőr kiadja a parancsot, hogy „előre, be a rendőrségre”, egy-egy gyöngébb idegzetű hölgy utas talán rosszul is lesz. De a soffőrök viharedezettebbek, nem ijednek meg olyan könnyen. Udvarias hangon megkérdezik a szolgálatos Rendőr urtól, hogy vajon mire véljék eme tiszteletteljes invitálást. A rendnek pontos és fontos óra, harsányan

kijelenti, hogy gyors hajtásért le fogják büntetni a soffőrt.

— De édes, jó, aranyos rendőr ur, — könnyörög gyakran a tapasztalatlan autó utas, — hisz az autó a megengedett nyolc kilométeres sebességgel ment csak, hisz mutatja a sebességmérő is, nézze meg.

Azonban minden hiábavaló. Az autó be kell sétáljon a rendőrségre, ahol a jöltáplált regáti rendőrfőnök, Badac ur várja a jószerencsét.

Éjjel ugy egy óra lehet, de azért a rendőrfőnök ur hűsögesen virraszt a strázsán.

A soffőr mentegetőzik:

— Kérem, én nem hajtottam gyorsan, hiszen éjjel van, s a kiránduló társaság nem is engedte volna, hiszen ha csak a rendes sebességgel mentem is, már félték az istenadták, hogy a rossz utakon baj történik.

Még tovább is mentegetőzne a soffőr, de a rendőrfőnök egy erőyes szavára ijedten kussol a sarokba, ahol a tizenhatszáz kiránduló dühöng, hogy ilyen kalanddal kezdődik a Szent Anna tó kirándulás olyan nagyon várt napja.

Radac ur ój egy félórát pingálja a betűket s végre kész a proces verbál, melynek alapján és értelmében háromszáz lejtt kell leszálljon a drukkoló soffőr.

Másnap újra két autó ment Tusnádra, kirándulókkal. Az egyik autónak elfogyott a benzinje s amíg elment vásárolni, a másik autó megállt, hogy megvárja. Egyszerre csak egy rendőr jelent meg a láthatáron, aki az autót, azzal a kifogással, hogy nem szabályszerű helyen állt meg, a rendőrségre vitte.

— Ötszáz lejre büntetem — rivalt a soffőrre a rendőrfőnök.

— De kérem, nekem nincsen pénzem, — próbál kibujni a jogtalan büntetés alól a soffőr.

— Mit, nem akarsz fizetni? Most már ezer lej!

Ebben a pillanatban egy új autó jelenik meg a színen. A benzint vásároló autó utána jött a társának a rendőrségre, hogy lássa, mi történt. És pusztán ezért, mert az autó jószántából utána ment a másiknak, megbüntették száz lejre. Tanulság: Így jár az, aki kíváncsi.

Az utasok szorult helyzetükben ügyvédet hoznak, aki bevonul a másik szobába a főnök urral egyezkedési tárgyalásra. Eredmény: Háromszáz lej. Ennyire engedte le a büntetést a főnök ur, pusztán azért, „mert jól ismerem dr. Román Valér ügyvéd urat.”

Ezt a törvényt én csináltam,

— mondta ellentmondást nem tűrő hangon a rendőrfőnök ur másnap egy új áldozatnak, aki tiltakozott a büntetés ellen. Hetipiac volt aznap, az uttest szénás és más szekerekkel volt tele, úgy, hogy az autó még akkor sem hajtatható volna sebesen, ha akart volna. Jegy-

zőkönyvet nem vett fel a főnök ur, legalább is az autós nem látta és nem írta alá. Csak nyugtát kaptak az ötszáz lejről, amit kénytelen-kelletlen befizettek. Aztán tovább hajtattak s ha a soffőr meglátott valahol felbukkanni egy rendőrt, kedélyesen így köszönt neki;

— Már lefizettük az ötszáz lejt biztos ur!

Magának a fa a Gescheftje, nekünk ez!

Egy brassói fás, akinek Sepsiszentgyörgyön kellett keresztül mennie, már hallotta a balkáni híreket. Ezért, hogy minden bajt elkerüljön, úgy vezette az autóját, mintha az autó egy csecsemő volna, aki most teszi az első pár lassu és bizonytalan lépést. De a végzet őt sem kerülte el. A hagyományos rendőrbácsi most is felbukkant és az autó ment, mendegélt hetedhétországon is túl, a balkáni város rendőrségére. Itt következő épületes párbeszéd folyt le a rendőrfőnök és a fás között. Először azonban megtörtént a büntetés, ezer lejre.

— Ha nincs magánál pénz, a kocsi itt marad mindaddig, amíg nem szerez ezer lejt.

(A fás: szerez.)

— Na látja, így van ennek értelme... mert ha procest veszek fel, akkor felebbez, elbuzódik, de így kiteszi a pénzt és ez „most vágja magát”. Hunyorit, tréfásan. A rendőrfőnök ur. A fásnak nincs tréfás kedve. Badac ur vigasztalja.

— Nahát egy fásnak van elég pénze... fizesse csak ki... magának a fa a Gescheftje, nekünk meg ez. Kell a primaria részére a pénz. (Fás fizet).

Na kibékültünk. „C'est un „Gescheft” pour primerie” — hangzott el a történelmi kijelentés Badac ur mosolygó száján.

Az olvasó talán már unja is ezt a sok egyforma esetet. Tehát abba hagyom az adathalmazozást. Csak annyit jegyzek meg még. Én is, az olvasó is tudjuk, hogy a rendőrnek nem szabad bevenni az autót. Joga van a forgalmi és hajtási engedélyek számát felírni, proces verbált felvenni, amit kötelessége a rendőrségnek áttenni ahhoz az illetékes város rendőrségéhez, melynek nevét és számát viseli az autó. Az illetékes rendőrséghez áttett büntetés ellen őt napig lehet felebbezni a törvényszékhez, s ha az jóváhagyta a büntetést, a pénzt a pénzügyigazgatóságnál kell befizetni, s csupán a nyugtát kel felmutassa a rendőrségnek.

Mi is tudjuk, Badac ur úgy látszik nem tudja, vagy egyszerűsíteni akarja a törvényt azzal, hogy külön törvényt csinál Sepsiszentgyörgyön. Ő a rendőrség, törvényszék és pénzügyigazgatóság, egyszemélyben. Büntet, jóváhagy, pénzt beszed. És mi most felkérjük a felsőbb hatóságokat, menjenek Sepsiszentgyörgyre autón persze, és a megfelelő kitüntetéssel jutalmazzák meg Badac urat, aki olyan jó, de olyan nagyon, hogy nem akarja fárasztani a büntetéspénz sok stációjával a jámbor utasokat. Igaza van, hisz a kereskedő, a fás, a filléreit összegyűjtő kiránduló elem úgy is fárad és verejtékezik eleget.

Hogy eleget tehessen a sepsiszentgyörgyi autó-halász rendőrfőnök saját szabadalmu sportszeszélyének, amely talán nem is annyira szeszély, mint csakugyan Gescheft.

Somlyóí Eller Gizella.

Botrányos állapotok az aradi városi tanoncotthonban

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Alig tizenöt éves és máris tulkomoly, nyütti-arcu. Tanoncyérek egyik aradi ipari vállalatnál. Jövendőbeli vasmunkás és mégis mem a jövendője, hanem a jelene fontos. A mi kis inasunk régen a háta megett hagyta már a játékos gyermekidőket. Komoly, gondokba gyűrődött arcu katonája lett a mai keserű életnek, amely azoktól követeli a legtöbb áldozatot, akiknek a legkevesebbet juttatott.

Hat óra elmúlt. Bollog pillanat sok száz-ezer ipari munkásnak. Mosdani, pihenni, embernek lenni lehet végre a szürke munkaidő izzadság-szagu robotja után. A mi tizenöt évesünk azonban nem jut hozzá, hogy fáradt kis tagjait átadhassa a boldogságos és erőt adó pihenésnek. S szerényen megjegyzi:

— Sietek haza az otthonba, mert dolgozni kell.

— Mit dolgoztok ti az otthonban a napi munkaidő után? — fűzzük tovább a szót.

— Az ajtókról és ablakokról kell lekaparni a meszet, — válaszolja a kis inas. — Aztán meg krumplit is kell hámozni, meg kerti munkát is csinálunk.

— Ki kívánja ezt tőletek?

— Dublea Livius igazgató ur.

A gyermek már megy is. Sovány kis alakja idegenül botladozik végig a hűvösödő nyári este korzó-pompájára készülődő főutcán.

Utána jártunk az elejtett szónak és megtudtuk, hogy barátunknak igaza volt. Dirlea Livius tanoncpedagógus, otthon-igazgató ur egy tanoncpedagógus és otthon-igazgató nem hivatásához méltatlanul kezeli a gondjaira bízott emberpalántákat. Munkástenyezőket, ingyen kézierőket, kamatoztatható rab-szolga-anyagnak tekinti a fáradságos napi munka után hazabotorkáló inasgyermeket. Kora tavasztól késő őszig állandóan tud nekik mezei munkát adni a tanoncotthon kertjében, holott az ipari pályára készülő fiatalságnak nem igen van szüksége ilyen irányú agrártanulmányokra. Különösen ha tekintetbe vesszük, hogy mindez a napi minimális nyolc, de a legtöbb esetben több mint nyolcórás munkaidő befejeződése után történik.

Az urbéri terhek sorozata czzel még nem fejeződött be az Arad városi II. számú tanoncotthon jobbágyletében. Jó ha mindent tud a mai ipari munkás, — gondolja Dublea igazgató ur. Beavatja őket a kulináris művészetek alsóbbfokú tevékenységeibe is. Sepregetni, krumplit pucolni, vizet hordani és más hasonlóan ipari tárgyú és pihenés-számba menő munkálatokkal szintén ellátja a tanoncotthon kis lakóit.

Vannak más természetű panaszok is. A tanoncotthon vízvezetékét állítólag a városi tanács parancsára minden délután félnégykor elzáratja az otthon igazgatója. Az este masztosan hazatérő gyermekek arra kényszerülnek, hogy az otthon udvarának nyitott és mi-azmákkal telt csordakutjából isznak és tisztálkodjanak a városi intézmények egészségügyi felszerelésének nagyobb dicsőségére.

A koszt természetesen vékony, silány, sokszor alig ehető. Ezzel szemben azonban annál hamarabb kijár az ütleget az elégedetlenkedő, „bolsevikok”-nak.

Még mindig nem tudjuk, oszlik vagy nem oszlik az aradi városi tanács. A jobb sorsra érdemes határváros lakossága ma már ott tart, hogy keserű vállrándítással veszi tudomásul az új, újabb, legújabb fordulatokat. Ha nem volna halálosan, tízmilliókra mérően, minden polgár zsebére lényegesen fontos, hogy milyen személyi változások történnek az aradi városi tanácsban, talán még

kacagni is lehetne rajta. Így azonban Aradon senkinek sem jut eszébe kacagni az aradi városi tanács bohózat-fordulatain, aminthogy örülni sem igen hajlandó a nagymultu határváros a nagy megtiszteltetésnek, amely az aradi városi adminisztráció szürke és keskenyvágyú apparátusát, a városi tanácsot hatalmas miniszterek vetélkedéseinek puffervé avatta.

Függetlenül attól, hogy oszlik, vagy nem oszlik, hogy Robu, vagy Anghelescu, vagy hogy egyszersmindenkora belebukott-e az aradi városi tanács bonyalmaiban Crașnaru ur, a legfőbb közigazgatási tanács illusztris elnöke, mi vagyunk olyan bátrak, hogy a második számú aradi tanoncotthon botrányos mizériáira és Dublea Livius igazgatógondnok ur basáskodásaira négyvennyolc inasgyermek fejlődő szervezetének, egészségének védelmében az illetékesek figyelmét felhívjuk. Mert higgyék el a miniszter, polgármester, városi tanácsos és tanoncotthon-felügyelő urak, hogy az én koravén, hamvába holt, nyütti arcu, tulkomoly, tizenöt éves kis barátom a néhány félve kimondott szóban pár perc alatt sokkal többet és fontosabbat mondott, mint ami jót ők hónapok alatt csinálnak.

(n.)

AEROXON

OH EZ A LÉGY
SZEMTELEN.
ÖSSZECSPIKED SZÜNTELEN
VÉDEKEZZ AZ
AEROXON
NAL,
ALHATSZ
SZÉPEN
NYUGA-
LOMMAL

LÉGYFOGÓ

Vezérképviselő: SCHULZ ARNOLD
TIMIȘOARA

A lordok házában ma éjjeli ülésén két órás vita folyt a kisebbségekről

„A kisebbségek a nemzetközi civilizáció védelme alatt állanak!”

revizióra feltétlenül szükség van.

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Azok után az interpellációk után, melyek az angol parlamentben a román-magyar optánspörrel kapcsolatban hangzottak el, ma éjszaka a lordok házában a kisebbségi kérdés került szóba. A szónok Lord Parmoor volt, hosszú beszédében bírálta a kisebbségi védelemről szóló szerződés végrehajtását.

— A békeszerződések óriási területi intézkedései — mondotta többek között — a kisebbségek problémáját a legégetőbb, legfontosabb kérdéssé tették. Anglia, valamint a nagyjából többi államai is csaknem valamennyi szerződést garantáltak, melyek a kisebbségek védelméről szólnak. Ez a garancia köteleességekkel jár s most azt óhajtom megvizsgálni, hogy Anglia mennyiben tett eleget ennek a köteleességének.

A szerződések revíziója
szükséges.

— Alapjában az optánspörrel kellene kezdenem, de ezzel már foglalkozott előttem Lord Newton s így csak annyit jegyzek meg, hogy az összes egyeztetési kísérletek kudarcot vallottak. Az egész ügy iskolapéldáját szolgáltatva annak, hogy

a népszövetségi tanács adminisztráció helyett politizál.

Innen az is, hogy a kérdést még nem utalta a hágai nemzetközi bíróság elé, jóllehet annak már régen ott lett volna a helye.

Ezután a lord élesen kritizálja a kisebbségi szerződéseket, amelyekkel az egyes államok törvényei állandó összeütközésbe kerülnek, jóllehet, semmiféle törvény, rendelet vagy hivatalos gyakorlat nem lenne velük szembeállítható. Éles szavakkal szemére hányja a lordok házában, hogy az eddig tapasztalt eseteknél nem lépett közbe. Hangsúlyozza, hogy a kisebbségi szerződések módosítására még nem látja elérkezettnek az időt, azonban a

s ennek előbb-utóbb be kell következnie. A nagyjából szervezetet alkotott a 35 millió főnyi kisebbségek védelmére s Angliának kötelessége meggyőződni arról, hogy ez a szervezet helyesen működik-e vagy sem?

A világ kötelessége a kisebbségeket védeni.

Ezután Parmoor így folytatta:

— Sulyosan kárhoznatnom kell azt a rendszert is, mely szerint az egyes kisebbségek ügyeiknek a Népszövetségnek való tárgyalásánál tétlen szerepre vannak kárhoztatva s anélkül, hogy saját dolgukba beleszólhatnának, némán és az önvédelem lehetősége nélkül kell meghallgatniok a döntő ítéletet. Követelem, hogy a kisebbségeknek ne idegen államokon keresztül kelljen a Népszövetséghez fordulniok.

A kisebbségek tulajdonképpen a nemzetközi civilizáció védelme alatt állanak, de ez a nemzetköziség bölcsen megfelelkezik erről.

Befejezésül hangsúlyozom, hogy Angliának kötelessége a szerződések betartására felügyelni, mert az okmányokat éppen úgy aláírta, mint a többi államok.

Lord Cushendum azonnal válaszolt Parmoor-nak és kifejtette, hogy a jelenlegi szerződések csak akkor változtathatók meg, ha kétségtelenül csődöt fognak mondani, Angliát a szerződések körüli felelősség miatt alig terheli valami.

Parmoor (közbekiált): Aláírta, tehát százszázalékos kötelessége van!

Cushendum: Anglia csak a többi aláíró hatalmakkal együtt léphet fel.

Parmoor interpellációja igen mély hatást váltott ki.

Őszi kalászosokhoz

(buza, árpa, rozs) szavatolt 19—20% nitrogén és 50—60% égetett mész-tartalmu

adjunk alaptrágyaként.

okozza a termést, a talajt javítja, lazítja, savtartalmát csökkenti, elősegíti a többi tápanyagok felvételét, pusztítja az élős-dieket és gyomokat (VADREPCE) s ellenállóbbá teszi a növényi betegségek (GABONARÖZSDA) ellen.

Nem mosódik ki!

A legolcsóbb nitrogén-műtrágya!

Őszi gabonaféléknél

16—18%-os superphosphat minden esetben
40—42%-os kálisó különösen homokos talajoknál ajánlatos.

Kérjen szaktanácsot, ismertető nyomtatványokat és árajánlatot, melyet díjmentesen ad a

„NITROGEN” Műtrágya- és Vegyipar R. T. Dicsőszentmárton.

MÉSZNITROGÉN-T

A NETTUNÓI SZERZŐDÉS.

Jugoszlávia (felsőhajt): Ausztria régi vas-bilincsei nem fájtak nekem annyira, mint Mus-solininek ezek a papir-kötelékei...

Publicație de licitație

Subsemnatul portarel prin aceasta publică, că în favorul reclamantului Banca de Credit Sft.-Gheorghie pentru incasarea creanței de 12000 Lei fixează termen de licitație la 14. luna Iulie 1928, ora 3 p. m. în Covasna, unde se va vinde prin licitație 2 cai, 2 bivoli în valoarea 20.000 Lei.

Sft.-Gheorghe.

Portarel: Dr. Zagoni

Ha fényképezőgépet vásárol, kérjen

Zeiss Ikon Cameras

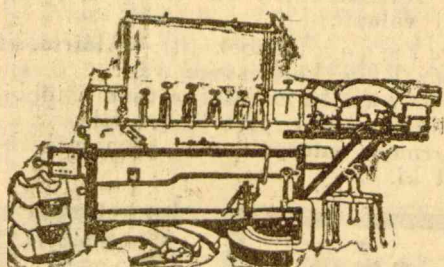

(Goerz-Ernemann-Ica-Confessa) és teljes értékű árut kap!

Kérjen díjtalan prospektusokat (I. B. GIBSON a vezérképviselőtől)

București, Str. Gr. Cantacuzino 45.

Komplet vulkanizáló-műhely berendezéseket

lesítő formákat, manzetteszakítógepeket, manzettesácsológépeket, mindenféle speciális szerszámokat, nyersgummit, gummizott szöveteket elektromos pneumatikumpákat szállít raktárról nagyon előnyös feltételek mellett

Ing. B. Millian București

Str. Academiei 30.
(Hotel Excelsior alatt)

Nagy raktár „FULDA” Autotömőgummban!

A Budapesten őrizetbe vett Bourbon herceg romániai szélhámos, aki azonban jogosan használja a hercegi címet

A spanyol követség tagadja, hogy a szélhámos Alfonz király rokona volna, de azért ezer pengő segélyt küldött neki

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap röviden már megemlékeztünk arról, hogy a budapesti főkapitányság a párisi rendőrség távirati figyelmeztetésére egy előkelő dunaparti szállóból előállított egy magát Bourbon Lajos hercegnek nevező 44 éves embert, aki előadta, hogy banküzletekkel foglalkozik s a spanyol királynak egészen közeli rokona.

A rendőrség az érdekes előállítással kapcsolatban a sajtótól megtagadott minden információ, a spanyol követség azonban jelentést adott ki, melyben közli, hogy a letartóztatottnak a királyi családdal semmi köze sincsen, hanem Constantin Glikisnek hívják s galaci születésű szélhámos. A követség hangsúlyozta, azt is, hogy felkérte a rendőrséget, akadályozza meg, hogy a kalandor jogosulatlan címet használjon.

Ezzel a határozott kommunikével egyidejűleg azonban megtudták a pesti lapok azt is, hogy a tiltakozó követség ezer pengő gyorssegélyt küldött a szélhámosnak. A zavart még emelte, hogy a rendőrség megállapítása szerint nem spanyol herceg ugyan, de a Bourbon hercegi címet jogosan viseli, mert Amerikában vásár útján jutott e ranghoz. Eredeti neve Glikis Constantin, egy galaci görög kereskedő fia.

Egyébként ma befejezték az őrizetbe vett kalandor kihallgatását, aki előadta, hogy a spanyol király morganatikus házasságából származik s így Bourbon herceg. Beismerte, hogy a Glikis Constantin nevet is használja, mert a görög királytól, aki rokona, ezt a nevet kapta.

E pillanatban tehát nem lehet még tudni, hogy a kalandornak nem folyik-e tényleg királyi vér ereiben? Büncselekmény gyanúja egyébként nem forog fenn eleve, ennek ellenére azzal az indoklással, hogy visszaélt egy barátságos hatalom uralkodójának nevével, kitűzték s egy detektívvel a határig kísértették, ahol az előkelő vendéget átadták Ausztriának.

Igazságügyminiszter Ur! Nincs joga halálra ítélni a politikai rabokat!...

18 napos éhségsztrájk után páratlan tragédiák játszódnak le Doftánán

Doftana. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A börtönigazgatóság végképpen megtiltotta azt, hogy a foglyokat hozzátartozóik meglátogathassák.

A rendelet célja nyilvánvaló: az igazgatóság el akarja kerülni azt, hogy a börtönben uralkodó borzalmas állapotról bármiféle hír is kiszivároghasson. Ennek ellenére köztudomású az, hogy a cellákban isszonyatos jelenetek játszódnak le. Az amugy is elgyengült foglyok a rájuk kényszerített éhségsztrájk 18-ik napján a végsőkéig legyengültek s jórésztüket kórházba kellett szállítani. Az egyik rab, állítólag a magyar büncselekmények miatt elítéltek csoportjából, öngyilkosságot kísérelt meg, s megmérgezte magát. A dózis azonban gyengének bizonyult, s a halálra szánt embert gyomormosás útján megmentették.

Különösképp erősíti az elkeseredést, hogy mindezekhez a szenvedésekhez fizikai terror is járul, s az a középkori rendszer, ami a doftanai börtönigazgatását mindig is jellemezte, most teljes felelőtlenséggel dühöngi ki magát. A rabok hozzátartozóit, akik az ország távoli részeiből érkeznek Doftanába, durván elutasítják s a foglyok hogylétéről mindennemű információt megtagadnak. A helyzet a végéig érett. Az éhségsztrájkot a magyar és kommunista foglyok együtt folytatják.

Fantasztikus mesék, melyek emberéleteket követelnek áldozatul.

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A doftanai börtöntragédia rémtörténetei lassankint utat találnak a közvélemény nehezen járható útjain is és általános felháborodást provokálnak mindenütt, ahol csak minimális emberi érzés és józan gondolkodás alakítja ki az ítéleteket.

Ma már köznapi dolog, hogy különösen a kormánylapok minden héten feltalálják a maguk „összeesküvés” meséjüket. Hol egy magyar komplotot fedeznek fel, hol esomó munkás esik kommunista üzemek vádjával terhelten a nyomozati iszonyatok karjai közé. Ha az ellenzék egy nagyobb szabású akciót hajt végre, mint ahogyan történt a gyulafehérvári kongresszus alkalmával is, azonnal készen áll a frissen talált és festhöz szabott „forradalmi szövetkezés.” Természetesen az, hogy az illetékes hatóságok komoly ellenőrző tevékenységet fejtsenek ki, — de határozottan tiltakoznunk kell az olyan rendszer ellen, mely a belpolitikai bűnpereket mesterségszerűen, alap nélkül, akkordszámra gyártja.

A doftanai éhségsztrájk és börtönterror, melynek drámai jelenetei most peregnek le, a legújabb „komplot” eredményeképpen született meg. Ez az összeesküvés ezúttal nem a munkások, vagy fiatal diákok között kereste ki áldozatait, hanem magukra az el-

ítelt doftanai rabokra sötétte rá a forradalmi cimbora-lás bélyegzőjét. Természetesen a komplot fantasztikus mese csupán. Az igazság egyszerűen csak annyi, hogy Stelian Popescu igazságügyminiszter túl enyhének találta a romániai börtönöknek s különösen Doftanának rezsimjét, megtiltotta tehát, hogy a foglyok kívülről, hozzátartozóiktól ennivalót kaphassanak.

A rabok tudták azt, hogy az állami étkezés a lassu éhhalállal egyenlő s ezért mintegy százan kimondották az éhségsztrájkot.

Egy ilyen sztrájkból, melyet beteg, elnyűtt, ellenálló erő nélküli emberek folytatnak le, könnyen származhatnak olyan tragédiák, melyek még a külföld figyelmét is felhívják. Ürügy kellett tehát arra, minek hozta Stelian Popescu a drákói rendelkezést. Így született meg a doftanai komplot.

Múltkor már részletesen kifejtettük azt, hogy az új rendszer, mely Doftana politikai rabjait napi 8 lejből akarja táplálni, halálos ítéletet jelent. Ezt jelentené még akkor is, ha a foglyok valóban kikapnák teljes értékben a nyolc lejes adagot. De a tapasztalat mutatja, hogy ennek az összegnek fele rendszeresen elsikkad. Cernat őrnagy, a hírhedt fogházigazgató a nyolc lejből milliókat szerzett. S vajon megbüntették-e érte? Dehogy is. Néhány hónapi vizsgálati fog-ság után szabadon bocsátották s ezzel törvényesítették a raboktól elsikkasztott vérdíjakat.

Igazságügyminiszter ur! Mi látjuk, miféle üzemek folynak az emberi élet körül s mielőtt az események túlnőnének a romániai igazságszolgáltatás és közigazgatás keretein, hangos szóval figyelmeztetjük:

— Önnek nincsen joga halálra ítélni a politikai foglyokat!

— Urológiai-, vese-, hólyag és végbélbetegknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan csökkenti a székelési zavarokat. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Üdit, szépít, fiatalít a
MARGIT-CRÈME

Hadzsics tábornokot bizta meg a jugoszláv király kormányalakítással

A horvát parasztpárt követelése

Belgrádból jelentik: Sándor szerb király tegnap Hadzsics tábornokot, a mostani hadügy-minisztert kérte fel, hogy alakítsa meg az új kormányt. Hadzsics elfogadta a megbízást és azonnal hozzáfogott a kormányalakításhoz. Az új kormány az összes pártok melegezésére, semleges férfiakból fog állani, s vegyesen magasrangú katonák és közismert polgári egyéniségek, egyetemi tanárok és bírák jutnak miniszteri tisztségekhez. Így minden valószínűség szerint Rakics a római követ lesz a külügyminiszter, ki tegnap érkezett Belgrádba, a belügyminiszter pedig Zsivkovics testőrparancsnok. Az új kormány első feladatának a nettunói egyezmény ratifikálását tartja. A dinár stabilizációjának eszméjét akarja másodsorban elfogadtatni a harmadik, igen fontos és megnyugtató ténykedése lesz a semleges kormány, hogy az új választásokat levezesse.

A Pravda a horvát parasztpárt gyűléséről számol be, amelyen a felgyógyult vezér, Radics elnökölt. A gyűlésen elhatározták hogy a párt közjogi követeléseit pontokba szedve megformulazza. Ezek között legfontosabb az a pont, amelyben a volt magyar-osztrák területek, Szerbia és Montenegró közötti royalizmust követelik a perszonális unio alapján. Ez a megoldási forma különösen a horvát-montenegrói körökben váltott ki nagy melegezést.

Sztojanovics Ljuba szerb republikánus vezér cikkét hozza ugyancsak a Pravda. A cikkben Sztojanovics a horvát autonómiát követeli, mondván, hogy a horvátoknak legalább annyi szabadságot adjanak, amennyit azok a monarchia fennhatósága alatt élveztek.

Az Északi Sark újabb áldozatokat követel

Malgreent holtan találták, csoportjának másik két tagját megmentették

Csuznovsky orosz pilóta eltűnt

Kingsbay. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az északsarki rémdráma tovább peregr. A Viglieri-csoport helyzete változatlan; újabb hírek nem érkeztek róluk, mert tegnap erős köd volt és ez akadályozta a repülőket a tetszállásban.

Tegnap megemlítettük, hogy Csuznovsky orosz pilóta felderítő út közben megtalálta Malgreent. Nobile tábornok társát, aki két társával együtt elszakadt Nobileéktől és az Itália töncsain tovasodródott. Csuznovsky, miután a tartózkodási helyről pontos méreteket vett föl, visszatért a Kraszin fedélzetére, ahonnan egy nagyobb géppel, melyben hat ember számára volt hely, indult el a hajótörtek megmentésére. A kiváló orosz pilóta azonban a sűrű ködben elvesztette tájékozódását, öt óra hosszat irány nélkül keringett, majd kényszerleszállást végzett a Plattenfoktól délnyugatra, a Verde-fok közelében. Szántalpai a leszállásnál annyira megsérültek hogy nem tud felszállani s ha meg nem mentik,

a kitűnő repülő a sarki tragédia újabb áldozatának tekinthető.

Egyébként a Malgreen csoport megmentésére irányuló munkálatok Csuznovsky eltűnése után sem maradtak abba s a Kraszin jég-törő hajó elindult az orosz pilóta által kijelölt hely felé. Néhány órai keresés után a hajónak sikerült is megtalálni Nobile elvezettnek hitt társait.

Malgreen-nek csak hulláját vehették fel a jég-törő fedélzetére két bajtársát pedig, Marianot és Zappit az utolsó pillanatban, az éhhalál közvélel küszöbén, félig holtan fagyva mentették meg.

Megállapították, hogy Malgreen már egy hónappal ezelőtt meghalt. Norvégiában a 35 éves kiváló tudós halála miatt országos gyászt rendeltek el. A sajtó hevesen támadja Nobilet, akit azzal vádolnak, hogy Malgreennek miatta kellett elveznie. Ugyanis az Itália lezuhanása előtt Nobile és Malgreen között heves összetűzés volt, mire Malgreen és barátai elkülönültek. Innen, hogy ők az Itália másik kőarában foglaltak helyet.

Az eltűnt Csuznovsky gépén újabb jelen-

tések szerint négy utas foglalt helyet. 15 napra való élelmük van csak, a mentéssel tehát nagyon sietni kell.

Nobile tábornok ma nyilatkozott a New York Heraldban, s kijelenti, hogy legszívesebben visszamenne társai közé, a jég-táblára. Csak azért hagyta ott őket, mert biztosra vette, hogy a menekülésük bekövetkezik. Lundberg határozottan ragaszkodott ahhoz, hogy ő szálljon fel elsőnek, s biztosította őket, hogy a többiek sorban utána jönnek.

SPORT

Brassó vasárnapi sportprogramja

A nagyszabású sportkerület legjobb csapatát, a HTV-t látja vendégül a brassói munkásegylettel vasárnap délután az Olympia sportpályán. Revánsmérkőzés lesz, a munkások a szebeni 7:2 arányú nagy vereség irrealitását akarják Brassóban megmutatni. A vasárnapi mérkőzés mindenestre tisztázni fogja, hogy a BMTE pillanatnyi szebeni indiszpozíciója okozta-e a nagy vereséget. A Makkabi eleni játék alapján szép eredményt várunk tőlük. A mérkőzés félhétkor kezdődik. Negyed öt órakor az Olympia játszik az IAR (repülőgyár) csapata ellen. Két órakor BMTE komb.—CFR komb. mérkőzés vezet be a délutáni programot.

A marathoni verseny.

Ugyancsak a BMTE rendezi az idei első nagy marathoni versenyt, a klasszikus 42 km. 195 méter távon, a tavalyi útvonalon. A favorit Gál, munkáslétán kívül indul még Sárba bukaresti atléta, aki nemrég döntötte meg a 10 ezer méteres futás országos rekordját, s aki egyik legtehetségesebb hosszútávfutója Romániának. A versenyzők háromnegyed háromkor indulnak az Olympia pályáról és ugyanoda érkeznek vissza három óra szaladás után, körülbelül a HTV—BMTE mérkőzés elején. A verseny ellenőrzésével a központ Medeleanu kapitányt bizta meg.

Sport-érmeket, jelvényeket

készít rajz szerint is minden kivételben
Első Erdélyrészi Ékszerárugár Cluj
Telefon 213. — Táv.-cim „Juvaere Cluj”

Látogatás az Apollo-mozgóban

Az igazgatóság teljesen új felkészültséggel kezd meg az új szezont

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától) A magyar színház vasárnap este tartja bucsu-előadását és az Astra-Apollo termében hétfőn már újból megkezdődnek a mozielőadások. Ertesültünk arról, hogy az Apollo filmszínház egészen új irányokat tűzött ki maga elé úgy a műsor, mint a technikai felkészültség tekintetében. Beszélgetést folytattunk az Apollo-mozi igazgatójával:

— Az Apollo-színház a hat. hetes szünet alatt nem pihent. Gondoskodtunk a most kezdődő moziidény műsoráról, de gondoskodtunk arról is, hogy a filmeket kitűnő technikával vigyük vászonra. Új vetítógépet szereltünk fel, a legújabb Krupp-Ernmann-Imperial vetítógépet, amelyből Romániában ezzel együtt még csak három van: a nagyváradi Apollo-mozi-ban, egy bukaresti filmszínházban és ez.

Megmutatja a gépet, amely a modern technika új vívmányaival van felszerelve. A filmet hatalmas és erős konkávtükör vetíti és egyszerre ezerkétszáz méteres filmet — mintegy négy felvonást — lehet rajta lejátszani megállás nélkül. Ezenkívül szerkezet van rajta, amely minden körülmények között megakadályozza a film esetleges meggyulladását.

— Már el is készítettük — folytatja az igazgató — a jövő szezont munkatervét, s megválogattuk az új szezont készült filmek legjobbjait is. A már kiválasztott filmeknek — Ramon Novarro, Lilian Gish, Harry Liedtke, Willy Fritsch, Werner Futterer, Walter Slezak, Harry Piel, Patt és Patatchon, Bánky Vilma, Ronald Colman, Rod la Roque, Lya Mara, Jon Gilbert, Grete Garbo, Putty Lia, Emil Jannings és egyéb filmhírességek a főszereplői. Ezenkívül hatalmas új mozivászon peregenek majd ezek a filmek teljesen újonnan szervezett zenekar muzsikája mellett.

Tervbevevettük azt is, hogy a most kezdődő szezontban, tekintettel a mai pénzkriszise, a közép- és munkásosztály számára az egyesületek és szervezetek útján kedvezményes jegyeket adunk ki.

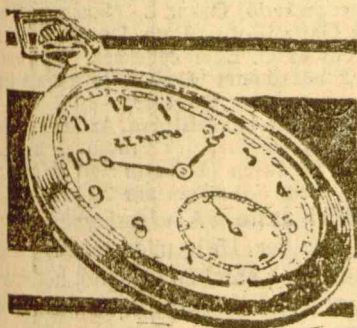
— Az első előadáson a kedvelt francia írónak, Maurice Dekobranak megfilmesített regénye, „A hálókocsi Madonnája” kerül bemutatásra Claude France-szal és Olaf Fjorddal.

— Nagy felkészültséggel fáradozunk most azon, hogy a brassói közönség kulturigényeit minden irányban kielégítsük, csak a legjobb filmeket akarjuk vászonra hozni, s a szórakoztató filmeknél kulturális filmeket bemutatni is programunkban van. Ugy mi, az igazgatóság, mint a közönség nagy érdeklődéssel nézhet a kezdődő új szezont elé, amelynek nagyarányú előkészületei megtörténtek.

♦ Vasárnap kerületi tennisdöntő lesz a Brasovia tennispályán. A brassói Olympia versenyzők hiányában visszalépett a kerületi tennisversenyeiktől, s így a Brasovia vasárnap délelőtt és délután a kézdivásárhelyi tennisz-csapat ellen játszik döntő mérkőzést, a Brasovia tennispályán.

— A keresztyén ifjúsági egyesületek genfi főtűkára, Sartorius, városunkba érkezett és szombaton este 8 órakor, a bolgárségi száz evangélikus templomban előadást tart az ifjúsági mozgalom céljairól. Az előadás ingyenes.

— 10 éves érettségi találkozók. A marosvásárhelyi felső kereskedelmi iskolában 1918-ban érettségizett fiúk és lányok aug. 5-én tartják 10 éves találkozójukat. Részvétel lehetőleg előre bejelentendő: Leszták Zsiga, Marosvásárhely, Andrassy-u. 1. és Perényi Irén Plata Reg. Ferdinand 17.

KÉRJEN MINDENÜTT

ZENITH

PRECIZIÓS ORAKAT!

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A *gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

— **Emberölésért 1 évi börtön.** Déváról jelentik: Folyó év március hó 13-án Zsurka Simon vulkáni lakos, elfáradva a napi munkában, ledőlt pihenni. Lakbéli, Gic Nikolae és Ungur Péter, az udvaron hangosan elvődtek. A meggzavart Zsurka ismételt figyelmeztetése után, Gic Nicolae, ki a lakás felmondása miatt a házigazdára amugy is haragudott, berohant lakásába, onnan egy nagy konyhakést hozott ki és Zsurkára támadt. Zsurka egy karóval akart védekezni, azonban a gyenge karó hamar eltört s Gic a védtelen Zsurkát késével úgy megszurta, hogy négy nap múlva belehalt sérüléseibe. A déval törvényszék Gicet, erős felindulásban elkövetett emberölés miatt, 1 évi börtönre ítélte.

— **Egy eltört oldalbordáért — 3 napi elzárás.** Déváról jelentik: Rimbicia Iuon 66 éves és Rimbicia Ádám 62 éves testvérek, kéméndi lakosok, egy elszántott barázda fölött összevesztek. A két öreg testvér birokra kelt és a fiatalabbik úgy vágta földhöz bátyját, hogy annak egy oldalborodája eltört. A déval törvényszék súlyos testisértés vétségéért 3 napi elzárásra ítélte a verekedőt.

— **Rálőtt a rendőrségi alkomszárra** Déváról jelentik: Török László piszkil mechanikust, mint izgága természetű embernek ismerik, ki a hatóságokkal is gyakran került összeütközésbe. F. hó 11-én este meglátta Izvoreanu rendőr alkomszárt, előrántotta revolverét és ezen szavakkal: „Ez akart engem letartóztatni!” — rálőtt. A súlyosan sebesült komiszárt beszállították a déval kórházba, a lövöldöző Török pedig nyomtalanul eltűnt.

— **Európában a legtöbb öngyilkosságot Budapesten követték el.** Budapestről jelentik: Szomorú nevezetességre vergődött a magyar főváros. Az öngyilkosságok statisztikájában a legelső helyet foglalja el az összes nagy európai városok közül, Budapesten egymillió lélekre 573 öngyilkosság esik, Brüsszelben 474, Bécsben 467, Lipcsében 467, Berlinben 482, Hamburgban 441, Drezdában 419, Bernben 416, Rotterdamban 50, Amszterdamban 74 az arányszám.

— **Nagy Endrének autószerencsétlensége.** Budapestről jelentik. Nagy Endre kiváló magyar író felesége tegnap súlyos autószerencsétlenséget szenvedett. Luxusautója a soffőrgondatlansága miatt nekiment a Lánchid egyik pillérének. Nagyné hosszú ívben kirepült a gépből és súlyos zúzódásokat szenvedett. A Vöröskereszt kórházba szállították.

— **Még mindig szünetel a munka az aradi Astra-gyárban.** Aradról jelentik. Az aradi Astra-gyári kizárás ügyében ma Aradra érkezett Ghempel a munkások központi titkára, hogy az esetleges tárgyalásokat felvegye. A titkár közbelépésének semmi eredménye nem volt, amennyiben a gyár bár elismerte a munkások követelésének 100%-os jogosságát, az esetleges fizetésemelések elől továbbra is mereven elzárkózott.

— **A Zsiláldozata.** Hunyadmegyei szerkesztőségünkől. A napokban a Zsilból, Iszkrony község határában, odaváló halászok egy fiatal ember hulláját fogták ki. A kiszállott bizottság megállapította, hogy a hulla Paracic Ferenc aninószai fatalember holtteste aki néhány nap előtt fürdött a Zsilben s megfulladt. A temetésre az engedélyt megadták.

LEGUJABB

Megmentették az egész Nobile-expediciót

A Kraszn' gőzös önfeláldozó küzdelem után áttörte a jégablát és felvette a haldoklókat

Moszkva. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Kraszn' orosz hajó, miután felvette a Malgreen-csoport életben maradt tagjait, egy utolsó, önfeláldozó erőfeszítéssel áttörte azt a jég-gátat, mely Viglieréktől elválasztotta a mentőexpedíciókat és felvette fedélzetére az összes hajótöröttet.

A megmentettek névsora a következő: Viglieri hadnagy, Ceccioni gépmester, Triani, mérnök, Biagi rádiótávírársz és Behounek professzor. A hajó csüörtök délután akadt a hajótöröttek nyomaira.

Moszkva. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Kraszn' gőzös szikratávírárral jelent: Először a Viglieri csoportra akadtunk rá. Miután valamennyien haldokoltak, nem adtak

életjelt magukról, hanem csupán a vörösfestett sátorról tudtuk meg, hogy a hajótöröttek közelében vagyunk. Leszállottunk és átvágtuk az akadályokon, hordágyon hoztuk a fedélzetre valamennyiüket. A kimerültség miatt még egyikükkel sem beszélhettünk, valamennyinek állapota életveszélyes. Csupán Biagi tért néhány pillanatra magához, sírgörcsöt kapott, majd visszaesett az öntudatlanságba. Mikor a megmentettekkel visszafordultunk, mintegy 10 mérföldnyi távolságra akadtunk a Malgreen csoportra is, melynek tagjai szintén eszméletlen kívül, közvetlen elhalál előtt voltak. Malgreen három hete meghalt.

Ma délelőtt már összeültek Bratianu Vintilánál a külföldi bankok kiküldöttei

Általános az optimizmus a kölcsön és a stabilizálás tekintetében

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délelőtt tizenegy órakor a miniszterelnökség palotájában összeültek Bratianu szobájában a külföldi bankok delegátusai tanácskozásra. A tanácskozáson Bratianu Vintilán és a kiküldötteken kívül résztvettek Badulescu, Adolf Antoniu, a pénzügyminiszter kabinetirodájának vezetője, Victor Antonescu és Brileanu, a Banca Nationala kormányzója. A ta-

nácskozás délután két órakor még folyik.

A kiszivárgott hírek szerint ma végleg tárgyalják a kölcsön és a stabilizáció ügyét, este kiadják a hivatalos jelentést. Bukarestben ma már megint általános az optimizmus, s mindenki befejezett dolognak tekinti a tárgyalásokat a kölcsönt és a stabilizálást, amely azonban csak majd ősszel válnak valóra.

Robu János átvette Anghel primártól Arad város vezetését

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délelőtt Georgescu János, Aradmegye prefektje, Filotti rendőrprefektus és Robu János az ujonnan kinevezett ideiglenes bizottság elnöke megjelentek Anghel volt polgármester hivatalos helyiségében, s felhívták őt a város vezetésének átadására. Anghel elsősorban kijelentette, hogy Filotti rendőrprefektus jelenlétében nem hajlandó még csak tárgyalni sem s amennyiben nem távoznék, ki fogja vezetni. Filotti eleget tett Anghel kívánságának. Ezután átmentek a prefekt, Robu és Anghel a városháza tanácstermébe, ahol már együtt ült az interimár bizottság, s annak jelenlétében Robu átvette a város vezetését. Anghel volt polgármester törvénytelennek jelentette ki az átadást.

Újabb francia hangok a román kölcsön ellen

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A páris Rumeur című lap mai számában a román kölcsön megadása ellen cikkezik. A lap szerint a román városi ingatlan hitelbank, valamint a jelzáloghitelintézet huszmillió aranylejni záloglevéllel elhelyezték Franciaországban, s az állam garantálta annak aranyértékben való beváltását. A francia tőke a zálogleveleket nagy áron összevásárolta, most aztán két bank hallani sem akar az aranyértékben való beváltásról, a francia hitelezők tehát perelnek. A Rumeur tanácsolja, hogy a kormány addig ne is tárgyaljon a román kölcsönről, a míg az ügyet nem rendezik. Ha azonban sem a francia parlament, sem a francia kormány nem védik meg a francia tőkét, akkor az önmaga fog védekezni azáltal, hogy elzárkózik a kölcsönadás elől.

A trianoni békeszerződés az oka a hajmáskéri katasztrófának

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A reggeli sajtó értesülései szerint katonai körökben megállapították, hogy a hajmáskéri szerencsétlenségnek közvetlen oka a trianoni békeszerződés. A szerencsétlenséget

ugyanis az ágyú anyaghibája idézte elő s annak a következménye, hogy a honvédség tíz év óta csupa rozsdás, régi, háborús anyaggal rendelkezik. Egyetlen új fegyvert sem engedélyeznek s ezért minden katonai gyakorlat életveszélyes.

Újra halállal fenyegetik Radicsot

Zágrábból jelentik: Radics és Pribicevic horvát parasztpárti vezeték mindennap nagytömeg fenyegető levelet kapnak névtelenül. A levelekben felszólítják őket hogy ne merjék a horvátokat a szerbek ellen uszítani, különben felrobbantják őket. Az egyik levélben azt írta valaki: Amit Radics nem tudott megtenni szkuptsinában, majd elvégzem én, ha nem halgatnak el. A fenyegetésekre a helyzettől még jobban elmérgesedett Radics és a kormány közt.

— **Elveszett.** Repülőtiszt elvesztette Sletjét. Kinek birtokába került, szíveskedjen Lázár cukrászdába leadni.

* **Bikszád fürdő nyitva június 1-től.** Elérangú orvosi szaktekintélyektől ajánlva gyomor-, bége hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. hajóknál. Ivó kura, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők. Hidegvíz gyógyfürdő és inhalatorium. Strandfürdő! Állandó fürdőorvos. Diétás konyha, olcsó árak. Vasút, posta, távirda helyben. Prospektust küld a fürdővezetőség: Baile Bicsad jud. Satmar.

* **Doktorráaválás.** Vidor Lászlót, Vidor P. lőp brassói faterkedő fiát, a zürichi egyetem jog és államtudományi fakultásán doktorrá avatták.

* **Óvás!** Csak „Stollwerck” főlirással való diák a tejkarameillák.

* **Elveszett** egy nagy sárga vadászku (Kopo), leadó Dr. Negrila Kolostor-utca 7 szám. 10 lej jutalom díj.

* **A Munkásotthonban,** Erzsébet-utca 24. alatt vasárnap, f. hó 15-én d. e. 1/2 11 órakor meg és gyermekdelelőtt lesz. Belépti díj nincs.

* **Nyilvános köszönet.** A zernesti r. kath. ház Herz könyvkereskedő, Oskar L. Manchen, Thomas Scheerer & Galtz. Robert Roth, Draudt & Jelen Lexen & Schwecht és G. Eitel cégeknek, valamint zernesti híveknek köszönetét tolmácsolja a majális juttatott adományaikért. — Vezetőség.

* **Nagy István képképzése.** Az ismert képfestő kepei már megérkeztek Brassóba. A kiállítás vasárnap, f. hó 14-én 11 órakor nyitják meg Redoute kék termében. Katalógus ára 20 lej.

— **Sétatéri zene.** A városi zenekar július 15-től szeptember 15-ig minden hétfő, kedd, csütörtökön és pénteken fél hattól hét óráig az alsó sétatéren játszik. Szerdán, szombaton vasárnap katonazene van.

HOZZÁSZÓLÁS

Békenyelv

Egy minden rokonszenvre érdemes világmozgalomnak, egy nemes eszmének: az eszperantizmusnak kerültem a hatalmába valami belső nekilendüléstől hajtva. Erről a világmozgalomról szeretnék néhány szót szólni.

Az emberiség már régóta érzi annak a szükségét, hogy az összes népek a testvériség nagy gondolatától áthatva, közös erővel dolgozzanak a közös előmozdításán. Ezt akarja elérni az eszperantizmus is a nyelvegységre való törekvéssel, nem olyan értelemben azonban, hogy a mostani élő nyelveket kiszorítsa, hanem, hogy mindenkinek egy második nyelve legyen.

A beszédnyelv az embernek kizárólagos sajátossága, mely minden más élőlénytől is megkülönbözteti. Elképzelhetjük a nyelvet mint egy hidat, melyen keresztül gondolatok mennek át egyik emberi lélekből a másikba. A nyelv ezek alapján tehát, egyik legértékesebb kincse az emberiségnek, a művelődésnek szükséges eszköze.

A nyelv azonban egyik leghatalmasabb elválasztó is. A nyelv az, mely leginkább szétválasztja az emberiség családait. Vajon miért? Volt már ugyan egy régi nyelvegység, mely azonban a biblia szerint Bábelnél felbomlott. „A nagy Bábel minden földi rettenetnek szülője” olvastam valahol; s valóban reánk szakadt Bábel átká.

Mennyi gyűlölség, mennyi szenvedésnek lett forrása a nyelvkülömbőség. Ki tudja, mennyire volnánk ma tudomány, általános műveltség, haladás szempontjából, ha egy nyelvet beszéltünk volna. Csak most értjük meg valójában, minő nagy kincs lehetett az, amikor az egész emberiségnek egy nyelve volt.

Az említett bajokon segíteni kell, de hogyan? Az összes nyelveket lehetetlen elsajátítani; a másik az, hogy az emberek ha tanulnak, nem ugyanazon nyelveket tanulják meg, hanem azokat, melyekhez legkönnyebben hozzáférhetnek s így továbbra is megmarad az annyi rosszattal előidézhető elszigetelődés.

Most lép előtérbe egy nyelv, mely az emberek előtt megnyitja az egész világot, mely ledönti azt a korlátot, melyet a nyelvek különfélesége emelt, ez a nyelv; az esperanto nemzetközi segédnyelv.

Az eszperantizmus eszméje Lengyelországból indult ki.

A XIX. század vége felé a nemzetiségre, vallásra s nyelvre nézve vegyes lakósu városka: Byalistok, sokat szenvedett és lakói állandó viszályban éltek egymással. Mindez nagy hatással volt e városkában lakó, szelid lelkületű orvosra és nyelvészre: dr. Zamenhof Lajos Lázárra, aki e dolog felett elmélkedve rájött, hogy ezen a szomorú tényen, egy egészen új rendszerű, egységes nyelv forgalomba hozatala által segíthetne. Így született meg ez a „remélő” nyelv. E mesterséges nyelv első nyelvtana 1887-ben jelent meg dr. Remélő (dr. Esperanto) álnév alatt.

Megmagyarázhatatlan azonban az a közöny, melyet e nyelvvel szemben sokan tanúsítanak. Ezért nem haladhatunk előre. Itt az oka annak a ténynek, hogy néhány lelkesen dolgozó emberben meginog a bizalom, midőn látja, hogy mily kicsiny a megértők száma, holott hatalmas tábor lehetne, mely a kínálkozó eszközöket a kezébe ragadva, egy szebb jövő megteremtésén fáradozna. Kiemelkedőbb okok, melyek a nyelv elterjedését megakadályozták, vagy megakadályozzák, a következők: a közből történelmi és gazdasági események, továbbá az emberek szkepticizmusa egy nyelvvel szemben, ez a szkepszis azonban rögtön megszűnne, ha megérténék, hogy a népek közti kölcsönös megértésnek egyik legegyszerűbb módja a könnyű nemzetközi érintkezés.

Történelmi igazság, hogy minden emberi társadalom, intézmény csak addig él, amíg érdekeiért öntudatos harcot vív. Ne kísérjük tehát egykedvűen az eszperantizmust. Milyen

Tegyen kísérletet
a világhírű

FLY-TOX

illatos rovarirtó

szerrel

és meg fogja ismerni annak előnyeit, amely garantáltan elpusztítja a

legyeket, molyokat, hangyákat, bolhákat, poloskákat, svábbogarakat, szunyogokat és bármilyen más rovar, petével együtt.

Garantáljuk a sikert!

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszerkereskedésekben.

A „LE FLY-TOX” Paris cég főlerakata:

Mario Creazzo BUCURESTI,
Str. Plantelor 26.

Telef. 342/93.

2971

szép is volna, ha legalább nyelviileg egyek tudnánk lenni! Az egyesülésbeni erőnek milyen nagyszerű láncolata indulna meg. Nagy eseményeket, nagy világváltozásokat, szellemi téren is mindig nagy akarások hívtak életre. Az eszperantizmusnak sem lehet más biztosítója. Itt is helyt kell állnia a mondásnak: „Mondd meg, magadévá teszed-e az eszperantizmus eszméit, vagy nem és én megmondom, ki vagy!”

Egy olyan segédnyelvre, mint az eszperantó, mely egyszerű s így könnyen elsajátítható, továbbá széphangzású, s ezer meg ezer bizonyító tény praktikus volta mellett áll, szóval e valóban nemzetközi nyelvre első sorban, nekünk nyelviileg elzárt magyaroknak van nagy szükségünk, hogy majd e világnyelv tudása által a föld minden népével egy kultúra, mint tudomány és mindennapi élet szempontjából érintkezésbe juthassunk.

E cikkemet különösen azok számára írtam akiket főleg olyan témák érdekelnek, amelyek gyakorlatiasságukkal, szociális irányukkal az élettel közeli vonatkozásban állanak. A szociális érzékkel rendelkezők az e cikkben előforduló gondolatokat magukévá fogják tenni, megtanulnak eszperantóul, mert abban a gondolatban élnek, hogy e világnyelv az embereket előbb-utóbb egymáshoz közelebb hozza.

S végül azt hiszem, fölösleges is megjegyezni, hogy nagy Mesterünk az emberiség családait úgy akarta egymáshoz közelebb hozni, hogy faj, nemzetiség, vallás vagy anyanyelv ne képezzenek akadályokat.

Bár beteljesedne a zamenhofi-eszme!!!

Brenner László

CIPŐDIVAT

Azt olvassuk az egyik nagy francia divat-újság értesítéseiben, hogy a cipők divatjában egy és más újítás várható. Így valószínűleg a különböző selymekből készült topánkák ki fogják szorítani az estélyekről az arany és ezüst cipőket. Nagyon izlések és praktikus estélyi tolettához például egy szőkés árnyalatú morieből készült tánccipő. Ezt a színt bármilyen ruhához lehet viselni. Általában a ríktó, tulságos feltűnő anyagokat és díszítéseket halkabb nűanszok váltják fel. Ezt bizonyítja az eddigi megszokott középén csillogó nagy csattok helyett a kivágás egyik oldala mentén, diszkrétén meghúzódó keskeny hosszass strass-nyíl.

Az utcai cipők alacsony sarkuak, nyári ruhákhoz nagyon divatos a fehér antilop sárga vagy piros bőrdíszítéssel. Harmonikus hatást kölcsönöz az elegáns ensemblének ha a retikül is ugyanolyan bőrből, ugyanolyan ornamentációkkal készült, mint a cipő. Ezeknél a kombinációknál különösen a kigyó- és gyík-bőrök érvényesülnek.

Jellemző a mai cipődivatra, hogy kreációi már nemcsak a cipésművészet, de a bőrdíszművészet remekei is.

A munka megkönnyítéséhez
nagymosásnál csakis

Lavseul „Nora”

Főlerakat: Bucureștii, Str. Morilor 26.

4259

GEORGES DUHAMEL:

A vihar éjszakája

Duhamel nemcsak Franciaországnak, hanem egész kontinensünknek is egyik legértékesebb modern írója. Regényeiben szerető megértéssel bányássza korunk ideges embertípusának tudatalatti válságait vajudó lelkének legelrejtettebb élményeit. Ez a részlet La nuit d'orage címen nemrég megjelent legújabb regényéből való.

A „Komoly csütörtökök” egyikén találkoztam először Elisabeth-tel.

Meglehetősen jó muzsikuss vagyok. Ezt úgy kell érteni, hogy tökéletlenül fejezek ki dolgokat, amelyeket kitünően értek és szeretek. Ha méregetem azt a helyet, amelyet a zene belső életemben elfoglal, mindig meglepődöm azon, hogy ifjúságom folyamán nem tudtam előteremteni a kellő erőfeszítést ama technikai akadályok, ama tisztán anyagi nehézségek szétosztatására, amelyek a lélek és a zenei szó között emelkednek. A munkák, amelyek időm legvilágosabb részét vették igénybe, igazán nem bírnak nagyobb fontossággal szememben, mint a zene. Ezt a hanyagságot talán annak a ténynek kell tulajdonítanom, hogy a megvalósítás gyengeségeit mindig ki tudtam egészíteni az elképzeléssel; hogy, ha rossz ujjaimmal minden báj nélkül játszom is, a hangok a szívemben megtisztulnak. Egyéb-ként együttesben képes vagyok tanulni, elröngatni magam és alkalomadtán bizonyos szerepet is betölteni.

Apám olyan szenvedéllyel viseltetett a zene iránt, amelyet nem volt módomban megfigyelni más, szakmájabeli tudósoknál, amilyen azonban nem nagyon ritka a matematikusoknál. A matematikai és zenei szellem között hatalmas szövetséget sejttek. Az a szellem, amely le tudja mérni a világegyetem üreit, az égitesetek távolságát, a mozgásban levő erők gyorsaságát, a rezgések sűrűségét, — az a szellem örömeit kell lelje a zengések összhangzatos világában, magasságuk, időközök, tömörülésük értékelésében, a csengések kiismert gazdagságának élvezetében és a zenei szöveten át az idő feltartóztatlan haladásának megfigyelésében.

Sok fiatal politechnikus vet részt a Pellegrinék „komoly csütörtökein”. De fehérszakállu öreg professzorok sem átalották, hogy ezeken egy bögöt brummogtassanak. Egy este az a nagy megtiszteltetés ért, hogy Einstein társaságában játszottam, akit figyelmes és biztos hegedűsnek találtam.

Apám zongorázott és zongorázott. Bennünket hegedűre taníttatott. Tanácsára később felhagytam a hegedűvel a brácsa kedvéért.

— Igaz, — mondta nekem — ez kevésbé csillogó hangszer, sőt gyakorlatlan kezekben kissé színtelen. Szórakozott, vagy durva fül nem mindig különbözteti meg az együttesben. Nem rendelkezik sem a gordonka alapvető hatalmával, sem a hegedű lendületével és nőies kecsességeivel. ezzel szemben hangja az igazságos, érett és mérsékelt ember hangja. Ha bibázik, a nagybölgök vaskossága hiábavalóan tűnik és a többi hangszer hevesessége támasz nélkül, kapcsolat nélkül marad. Egy kicsit lenéz, egy kicsit félreértik talán. Ezt kell hát választani.

Gyakran volt alkalmam értékelni a szavak bölcsességét.

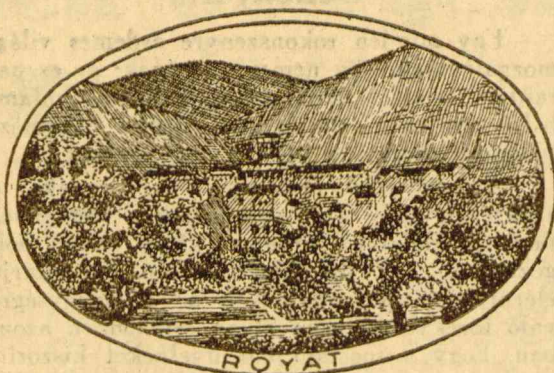
Pellegrinék örömmel fogadtak, mert a brácsások ritkák a műkedvelői társaságokban. Csak ketten voltunk a kottatartónál azon az estén, amikor először ültünk le játszani. A másik brácsás egy fiatal lány volt, akit bemutattak nekem de akinek rögtön elfelejtettem a nevét és akit alig vettem észre. Azzal törődtem, hogy megfelelően kerüljek ki ebből a próbából és csak az én játszmámra figyeltem, amelyben valami csapdát sejtettem. Elég gyorsan megnyugodtam. A hat párisi szinfónia egyikét játszottuk, amelyeket Haydn az olimpiai páholy hangversenyeire szerzett, az elsőt a hat közül, amelyiket A medvének neveznek. Egyedül egy kétkeresztes, allegrettós futam érdemelt éberséget. Mintegy huszan verődünk össze muzsikusként a Pellegrinék szalójában. Önkéntes karmesterünk, Mathias Kahn professzor, aki persze sokkal ismertebb mint csillagász, semmint muzsikuss, lelkesen iparkodott összefogni a társulat figyelmét. Rendesen nagyon szelíd, sőt félénk ember; a zene nagyon felizgatja; azt a fanatikus szeretetet tanúsítja vele szemben, amely meglehetősen általános a zsidóknál. Hirtelen teljes tempóval indított neki bennünket.

Annak, aki meg akarja tanulni a társaséletet, nem ismerek jobb iskolát, az együttes zenénél. Mostanában is megütközöm azon, hogy azokat a polgárokat, akik a népek hangversenyének az irányítására pályáznak, a diplomataikat, az államférfiakat, mindet nem vetik alá törvényes rendelkezések bizonyos zenei kiképzésnek és következképpen a zenekari szabályoknak. Ez a szeretetreméltó kényszer korántsem volna helytelen olyan országokban, mint a mienk, ahol — Ábel nagybácsim kifejezése szerint — a politikai pálya az egyedüli, amelyhez nem kell semmiféle oklevelet felmutatni. A zenekar nem tűri a lázadókat; kizárja az élsődieket és henyélőket; attól, aki irányítani akarja, alig vitatható technikai erényeket követel meg, mivel hogy a gyakorlat szigorú próbára teszi ezeket. A zenekar belátásos, de közvetlen engedelmesre tanít bennünket. Tudni hallgatni, lemérni hallgatásunkat, adott pillanatban átvenni a szót, egyedül játszani, amikor kell, megfelelően kihasználni az erőt és ezt a legkisebb jelre uralni, számítani, tekintettel lenni a szomszédokra, vállalni az összes felelősségeket, — ez kétségtelenül legbőlcsebbje a tanulmányoknak. És mennyi tapasztalat! Mennyi kaland! Néha a tömeg közepén haladunk, élve a névtelenséget, sóvárogva a büntetlenséget, aztán a hullám, amely felemelt, hirtelen lelohad, elerőtlenedik, visszahúzódik és egyedül megyünk előre, elkábultva, aggasztó csendben.

Nem esett nehezemre követnem a karmesterünk által kezdeményezett mozgalmasságot, minthogy kissé rövidlátó vagyok, meglehetősen közel tartottam magam a kottához és nem láttam szomszédnőmet. Viszont kezdettől fogva hallottam. Valamelyest bátrabb ült, hogy kényelmesebben fejlessze ki a vonót. Játék egyenesen a bal fülemet érte. Tiszta volt, pontos, talán kissé száraz és mindig kimért. Az első szakasz ismétlése után a szöveg egy pianót hoz, amely rosszul, vagy későn vettem észre.

ROYAT

TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ

SOURCE GYÓGYIT: VELLEDA

szívbaft köszvény, vesebaft, húgyhomokot, hólyagbaftokat stb. — Vezérképviselő: DILLAN, București, Strada Pitar Moșu 4. 2957
Lerakatok az ország minden gyógyszerárán és drogériájában.

és nem tartottam be. Társnőm ezt olyan finoman, olyan tökéletes gyöngédséggel jelezte, hogy éreztem, hogy elpirulok. Tüstént úgy találtam, hogy más hibákat is el kellett követnem és hogy ezzel az árnyalattal tapintatos módon rendreutasított. Játékomat rögtön az övé szerint kezdtem intézni, egyidejűleg azonban megtorlást reméltem. Néhány vonallal tovább ez lehetővé is vált. A különböző taktusokra helyezett sforzandók egy egész sorozata várt itt ránk. Az elsőt erősen férfias nyíltsággal vettem és ez nagyon szerencsésen tünt ki az együttesben. Csakhamar éreztem, hogy a fiatal lány engedett tanácsomnak s felemelte hangját, hogy alkalmazkodjék az én beszédemhez. Igazi élvezet volt ez számomra és a vivace végéig teljes egyetértésben éltünk.

Aztán egy nagyon rövid szünet volt, amely alatt különösképpen nem mertem megfordulni. Ugy tetszett nekem, hogy ebben a tökéletes egybehangzásban egy szerződést pecsételtünk meg. Eddig egy hanggal tárgyaltam s féltem, nehogy megzavarjam a dolgokat, egy arc fedezésével. Ezért úgy tettem, mintha gondosan hangolnám hangszeremet.

Kahn professzor pálcája szabadított ki ebből a zavarból, allegrettóra szólítva fel bennünket. Pompás ez és azt hiszem, elragadta Mozartot is. Gyönyörrel vettem bele magam, de egyben azzal az illedelmességgel is, amely a brácsához illik. Láthatatlan szomszédnőm minden bizonnyal osztozott élvezetemben. Ugy tünt nekem, hogy ezt csak ez a csendes és biztos hang vette észre, amely bal fülemet ütögette: a többi hangszer zaja csak mint moraj ért hozzám. Ennek a hangnak a jellege, neme volt. Igen, ez tényleg női hang, amely az enyémbe fűződik. Már nem mentem egyedül a hangok világegyetemében társnőm, barátnőm volt. A kétkeresztes futamot, amelyben a brácsák nyíltan játszanak, olyan szabátossággal kezdtek meg, hogy ez mosolygásra bírta a jóleséstől a jó öreg Pellegrint, akinek a vonók mozgó cserjésén át észrevettem fekete szemüvegét.

A menüett, amelyet Kahn professzor kedvemre nagyon is gyorsra fogott, nem ment minden kaland nélkül. Társnőm csaknem elbotlott. Egy észrevétlen vonóelődítással, akár egy karszorítással, feleltem. A háláérzet jeleként magyaráztam aztán azt a nagy engedelmesseget, amelyet velem szemben később mutatott. És az egész befejező allegro folyamán, amelyet nagyon élénken kellett játszani, bátran hihettem, hogy méltósággal, de fenntartások nélkül elfogadta segítségemet. S a játék további során valami hegyi kirándulásem képzeltem magamat: „Vigyázat! Siessünk egy kicsit! Adja ide a kezét. Nyugalom! Jól van! Jól van! Ugorjunk együtt. Pihenjünk egy kicsit. Most pedig teljes tempóban! Ah! Itt a tető! Köszönöm.”

A szinfónia beveződött már, de én még állam alatt tartottam brácsámat, megindultam, minden valószínűség szerint meglehetősen kipirulva.

— Ugy-e, hallotta a medve dörögését? — kiáltotta nekem az öreg Pellegrin. — Nagyon mulatságos, nagyon festői.

„DIVA“

Az elegáns hölgy selyemharisnyája

tartós * mosható * olcsó

Figyelsen pontosan a védjegyre

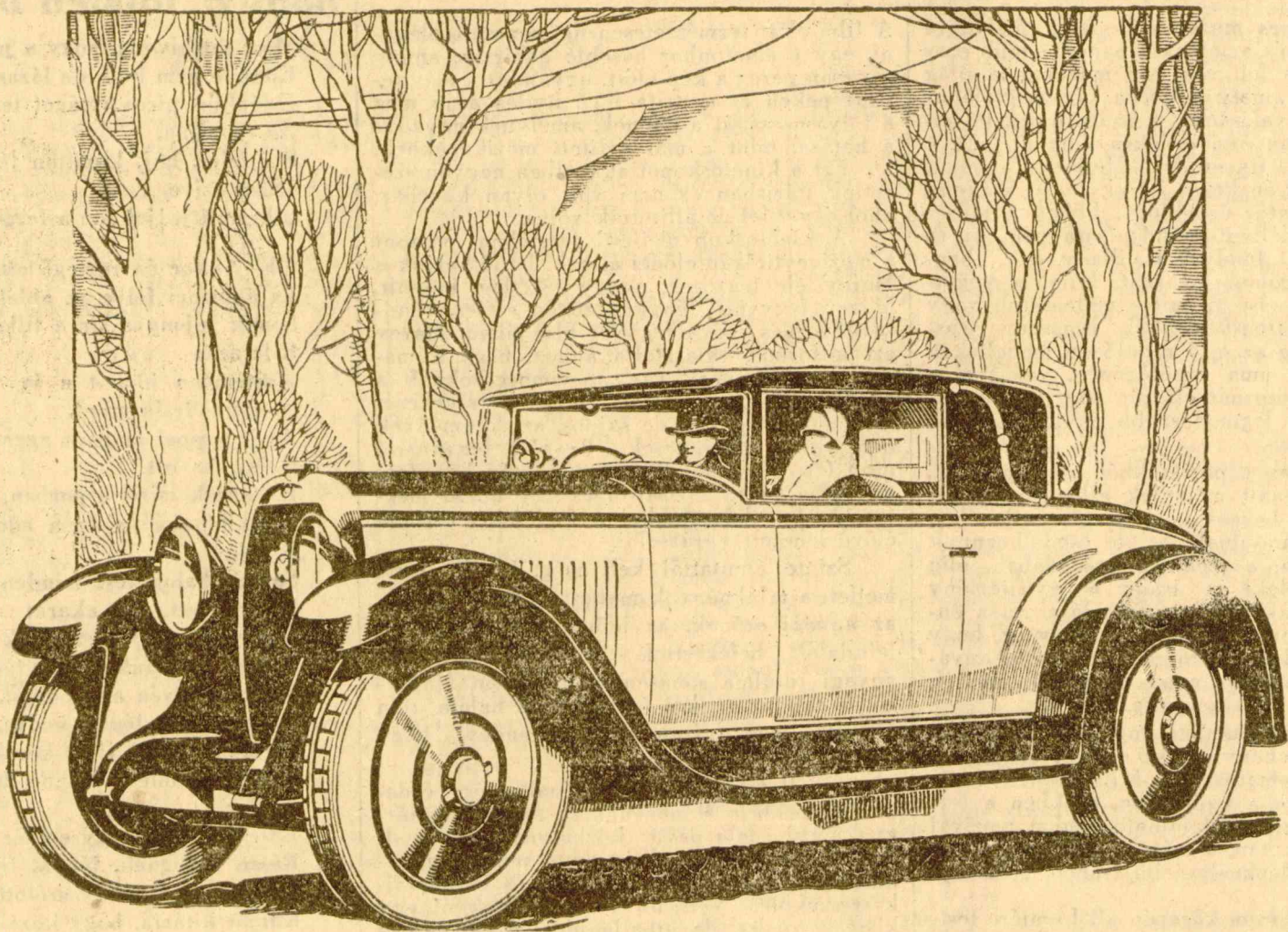
„DIVA“

879

Románul tanuló,

vagy tanulni szándékozó csak a Dr. Dávid György-féle román nyelvtant, valamint a hozzávaló nagy szótárt fogadják el, mert ezek segítségével lehet a legjobban, legkönnyebben és a leggyorsabban megtanulni románul. Kaphatók minden könyvkereskedésben. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya

Kitűnő zajtalan járásu motor, kellemes felfüggesztés.
A szabadalmazott

HOTCHKISS

vezérmű volan és fékek kifogástalan kiállításuk, úgy hogy valósággal megpihentetik a vezetőt.

100 km. óránkénti tényleges sebesség.

Rendkívül lecsökkentett benzinfogyasztás: **11 liter 100 kilométernél**
és felülmulhatatlan erő kifejtés.

Csak, ha kipróbálja a **HOTCHKISS** automobilt, csak akkor győződhet meg kiváló minőségéről.

Auto-Sport

JACQUES E. BOCHORY București, Calea Victoriei No. 57

— A medve? — szoltam hebegve. — Nem, én nem gondoltam a medvére.

Egyszerre szomszédnőm felé fordultam és legelőször jól az arcába néztem.

— Nem! — mondtam újból. — Én nem gondoltam a medvére.

Szomszédnőm még fel volt tüzelődve a jektől. Láttam, hogy fekete csillogásu, simára fésült haja volt, szép tojásdad arca, tiszta kissé szigorú vonásokkal, amit orra élének egy szinte észrevehetetlen hajlása érzékeltetett, határozott rajzu szájjal és sohasem rejtőzködő tekintettel.

— Én sem — mondta akkor — én sem gondoltam a medvére.

Nevetni kezdtünk. Az egész társaság felemelkedett a szünetre.

A ház egy bájos szokása úgy akarta, hogy szép időben a fiatalság sétálni menjen a kertbe. A Jardin des Plantes az, amelyről beszéltek. Én, mint általában a párisiak, csak nappalról ismertem. Árnyékba merülve nagyobbak, rejtélyesebbnek tűnt nekem.

— Menjünk a labirintusba, — mondtam a lányomnak.

Egy allé kanyarodójánál elvesztettük társainkat. Az éjszaka meglehetősen sötét volt. Rágyújtottam egy cigarettára és a láng elvaki-

tott. Csak sejtettem magam mellett a hallgatag lányt s úgy tetszett nekem, hogy az enyémhez igazítja lépését s hogy a szinfónia kettőnk számára tovább folytatódik.

— Óh — mondtam egy pillanat múlva. — Még ha kétségbeesést fejez is ki, még ha az örületet is festi, a zene mindig csupa rend és észszerűség.

— Igen, — folytatta az éjben egy emberi hang, amely hasonlított brácsatársam komoly és derűs hangjához. — Jól mondja: rend és észszerűség s ezért van az, hogy mindig kérhetünk tanácsot és sugalmazást a zenétől.

Anélkül fejeztük be a sétát, hogy valamit még beszéltünk volna. Visszatérve a házhoz, hirtelen megkérdeztem:

— Hogy hívják magát?

— Unokahuga vagyok Pellegrinéknek. Elisabeth Guide a nevem.

— Rokona a nancy-i Etienne Guide-nek?

— A lánya vagyok!

— És szintén nyelvész?

— Nem, uram, én kémikus vagyok.

Hozzá kell tennem, hogy ezen az estén még eljátszottuk Mozart G-moll szimfóniáját. Ezt azóta otthon a „mi szimfóniánknak” nevezzük.

Franciából: Krizsán Sándor.

Találkozás egy régi baráttal

Ma éreztem, halott a múlt.

Ajkamon csókolt egy ismerős fiú, két finom kezébe fogta arcomat s lágy hangon mesélgetett.

Csodálkozom, hogy egy a nevünk, hogy ő is árva, elhagyott, szomorú s hogy szemében néha kigyul valami furesza meleg láng.

Bolond-gondtalan fejében holyong a fény, tört homlokán a hajnal szendereg, s fekete fűrtit örület zilálja.

Kicsi barátom: mit akarsz?!

Nézd: még mindig kegyetlen kedvvel játszad az földharag tüzeiben, láthatod ajkamon: eltemettelek.

A nagy, halotti csend

Ma újra megéledt bennem.

Futó csók még szemfedődre s megyek új magam felé, nélküled, egyedül...

Kibédi Sándor

A párisi mozi-muzeumban

A sok híres muzeum mellett, amelyekre Páris büszke és amelyeket naponta több ezer külföldi keres fel, van egy muzeum a világ fővárosában, amely teljesen igazságtalanul ismeretlen és valósággal a nyilvánosságtól elrejtve, titokban őrzi érdekes kincseit. Ez a Muzeum des Arts et des Metiers, amelyet csak nagy ritkán keres fel egy-egy szakember, vagy amatőr érdeklődő. Ebben a muzeumban megtalálható mindenfajta gép, új és régi modellek, amelyeket villany, gőz, benzin vagy petroleum mozgat. Minden megtalálható itt az első primitív malmoktól, vagy a Buster Keaton-filmekből ismeretes vasutaktól kezdve az első repülőgép modelleken és Blériotnak ama repülőgépén, amellyel a La Manche csatornát először átszelte, keresztül egészen a legmodernebb és legfinomabb új gépesedáig.

A hatalmas gépóriásokból kis modellek, vagy rekonstruált modellek állnak itt, amelyek csekély borrávaló lefizetése ellenében mind meg is indulnak. Szinte csodálkozunk kell, hogy ma, a technika századában, alig érdeklődik valaki ez iránt a gyűjtemény iránt. Vagy talán a propagandája rossz ennek a muzeumnak? Ki tudja? Tény az, hogy az idegenektől zugó, forgó Páris legelbonyolultabb muzeuma ez, amely a modern csodák bősége és értékes gyűjteménye.

Ebben a muzeumban néhány hét előtt nyílt meg néhány szoba, egy új osztály, amely a kinematográfia fejlődésének szentelték. Ezekben a szobákban, ezekben a termekben minden megtalálható, ami a mozival összefüggésben van, a száz év előtti élő álarc-tól kezdve, a legmodernebb francia és német vetítógépekig.

Az egyik terem közepén áll Lumière testvéreknek első vetítógépe, hatalmas és otromba, amelynél a fényerősítő egy hasas vízspohár, az objektívje pedig olyan, mint egy ágyúcső. Szinte hihetetlen, hogy harmincegynehány évvel ezelőtt ezt a gépet tekintették zseniális találmánynak.

Mellette van egy másik gép, melyet a Lumière testvérek saját céljaikra konstruáltak, és amely az utolsó etappja volt a kísérletezéseknek. A szolga egy kézi fogantyúval megforgatja a gépet. Óriási lármával pereg a gép, amelyben a vetítőlencsék fel és alá mozognak.

Ugyanebben a teremben látható az első házimozi, a praxinoscop, amelyet 1860 körül találtak fel. Olyan, mint egy petróleumlámpa cilinder nélkül. A közepén egy tükör van, amely előtt egy husz centiméter hosszú keskeny papírszalag függ. Egy kisleány ugrik át a kötélen és egy ur hajlik meg mély tisztelettel, ha megforgatjuk a gépet. Meghatóan primitív. Nagymamánk életének mégis színesítője volt.

Sokkal komplikáltabb és precízebb egy másik gép, Edison Kinetoskopja, amely a kilencvenes években hódította meg a párisi boulevardokat. Fából készült félelbermagasságnyi szekrény, amelyben egy kis üvegablak van és mellette nyílás, a pénzbedobás részére. Szerkezete a mai mozi elve alapján épült, de vetítés nélkül. A szekrény belsejében valódi filmszalag van összevissza tekercselve és ezt a szalagot húzták el a kis ablakcska előtt, a melyen a néző bekukucsálhatott a pénzéért. A filmet egy apró izzólámpa világítja meg.

A film előtt természetesen ugynevezett blendni, egy gramofonhoz hasonló papírlap, amely gyorsan pereg a kép előtt, úgy, mint a mai vetítógépeken és a rajta levő nyílás adja meg a folytonosságot a képnek, amelynek ugyanaz a hatása, mint a mai vetített moziképeknek.

Ezt a kinetoskopot akkoriban nagyon szerették Párisban és nem volt olyan kávéház, ahol egyet fel ne állítottak volna.

A kinetoskop melletti teremben viszont a mozivetítógép elődei állnak. Itt láthatjuk a Marey-féle fegyvert, amely 1887-ben készült. Marey fegyvere fényképezőgép széles, rendkívül széles csövű fegyver alakjában. Marey ezt a formát választotta ahhoz, hogy a madár a repülésének vagy táncmozgásoknak a részleteit lefotografálja. Maga a szerkezet meglepően érdekes, de sajnos, az eredmények nem voltak tökéletesek. Evvel a fegyverrel több fényképet lehetett egymásután készíteni az ugrás egyes fázisairól és egy hozzá megszerkesztett készülékkel a felvételeket ismét élővé lehetett varázsolni.

Szinte ámulattal kell megállnunk ezek mellett a találmányok mellett. A fáradságnak, az anyagi erőnek, az időnek amely ebbe a feltalálók befektettek, sem erkölcsi, sem anyagi jutalma sohasem volt, hiszen Marey-ről is csak most, két évtizeddel a halála után állapítja meg a francia közvélemény, hogy milyen nagy elme volt.

A feltaláló önfeláldozásának még érdekesebb példája a muzeumnak egy másik tárgya. Egy Adam nevű közkatona, aki civilben valamelyik mozdonyjavító műhely munkása volt, a háború alatt ágyú- és fegyveralkatrészekből, valamint vasuti sínekéből egy kissé otromba, de hibátlanul működő vetítógépet készített, amely három éven keresztül működött Belfort környékén a lövészárokban. Egy 1912. évből származott Pathé vetítógép-modell semmivel sem csinosabb, vagy tökéletesebb.

Igen érdekes még ugyanebben a teremben egy 1911-ben készült Pathé-vetítógép, amelyet kézfogantyúval hajtanak, de amely maga állítja elő a villanyáramot.

Szakembereket és közönséget egyaránt igen érdekel az a szerkezet, amelyet Carpentier tanár 1910-ben készített és amelyet Chronophone gaumont néven ismertek. Még ugyan ebben az évben megjavította szerkezetét és Filmparlant Pathé néven 1910 december 22-én mutatta be a francia tudományos Akadémiának.

A beszélő mozigép eredetije a muzeumban áll. Két gramophon-lemez, amely elektromos uton egyidejűleg forog a vetítógéppel, az alapja ennek a gépnek, amely egy hangszóróval van összeköttetésben.

Van ezenkívül a muzeumban egy modern rész, amelyben természetesen semmi olyan nincs, amit mindenki ne tudna. Ez a modern rész valóban tökéletes, értékes és hiánytalan, csak a legnagyobb sajnálatunkra a magyar mechanikai műhelyet és a magyar találmányok — mert ilyenek is vannak — nem láthatók a kiállításon.

Ez az egy hiánya van a párisi mozi-muzeumnak, de ezt a hiányt kiegyenlíti az, hogy egyébként a világ legtökéletesebb, legérdekesebb kinotechnikai gyűjteményét tartják össze ebben a teremben.

R. I.

Most azt hiszem, hogy a Jóisten beteg

Most azt hiszem, hogy a jó Isten beteg.
Könnye nem hull, de lázas, nagy szeme
Esténként piros virágot terem
Az ég alján,
S éjjelre, haj, kipattan tudom
Lázasszive
S keserű jajjal jön a fergeteg.

Oh! Akkor én remegő oltárt állok
És áldozom félve az ablakom előtt,
S míg jajongva sir a titkok éjszakája
S lerázza

Kertemben büneit a fa
A gyümölcsfa mind,
Amit nappal magára aggatott,
S jaj, ha ott
Hevernek mind a porban,
Amit büszke önzésem adott
S halott

Sápadt halott lesz minden itthagított
Emberi tett, gőg, akarat
S pityegő vágy a sziveink alatt,
A csók a szánon, gesztus a karban,
Agyunk tövén a gondolat,
Erős izmunk lépési kedve,
Szemünk távol ijedt-kerekre
S kihál belőle a mágusi fény
Akkor...

Érzem akkor, hogy ember vagyok én.
Része a rögnek, fának, félelemnek
S örömmek is, hogy szólott az Ur,
Karját kitárta, hogy közé szaladjak
S mellén, ha sirva, de rejtsem az arcom
Semmittevésre, mint a fáradt gyermek.

Mert egy a minden: hogy semmire legyen
Amiért élni, vagy halni volna jó.
Csak megcsendesedni...

Ámulni csak...
Ámulni szépen és csodákat várni
S feledni azt is,
Hogy a Jóisten néha csak beteg,
Amikor minket akarni, vágytani
Akarni, vágytani néha ittlelejt.

Kacsó Sándor

Kereskedelmi utazóknak találkozó helye Bukarestben az ugynevezett

RESTAURANTUL VIENEZ

Str. Ilfov Nr. 4. (a Casa de Depunerii mögött)

FRITSCH KÁROLY erdélyi szállodás szakszerű vezetése alatt megnyílt. Ujjonnan átalakított étterem és kerti helyiséggel. — Elsőrendű erdélyi és bécsi konyhával, — Erdélyi fajborok

Special Luther sörök!

Figyelmes kiszolgálás! — Szolid árak! Minden este koncert.

6599

Kereskedők figyelmébe!

Mindenemű **FÉRFI FEHÉRNEMŰ** készítését legdivatosabb kivitelben jutányos árban, beküldött anyagból is raktárra és méret szerint vállal

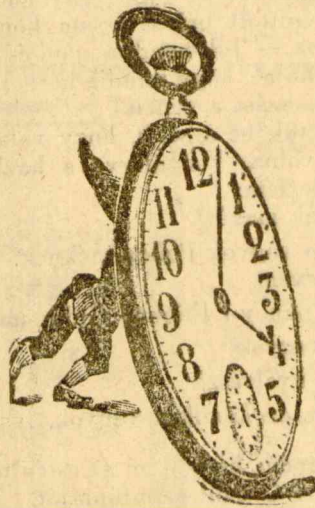
6692

„HELIOS”

fehérneműgyár Oradea, sas passage.

TYUKSZEM ÉS SÜMÖLCS
AZONNALI HATÁSSAL
BÍRÓ IRTÓSZERE A
„PEDOL”
OVAKODJATOK
UTANZÁSOKTÓL!
GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGUÉRIÁKBAN

Csak rövid ideig, a mostani nagy gazdasági krízis miatt.

Lei 165 egy zsebóra
aranyozott láncsal
vagy egy asztali C. F. R. védjegyű ébresztő óra

mind ettől valódi svájci gyártmány, 2 éves írásheli garanciával. Ezenkívül minden órához 60 db. ajándéktárgy. Nagy meglepetés. 2 óra vételnél ezen a 120 ajándéktárgyon kívül, egy „GILETTE” valódi amerikai borotva készülék kerül küldésre, 2 pengével. Viszont 3 óra vételnél, 180 ajándéktárgyon kívül egy negyed órát adunk ingyen, szintén 2 éves garanciával. Szétküldésért és csomagolási költségeért 35 lej vesztünk csomagonként.

Meg nem felelés esetén visszavesszük az árut és visszatérítjük az árát. Mivel csak kisebb készlettel rendelkezünk, kérjük az érdeklődőket, hogy rendeléseiket minél előbb feladni sziveskedjenek.

Forduljon teljes bizalommal:

COMPANIA ELVEȚIANA-ROMANA

București, I. Strada Brâncoveanu No. 10. címre.

397

SZOMORY DEZSŐ:

A flamingó

— Beszéljen nekünk valamit kedves mester, — fordult Strauss Annie, Viola Pál festőművészhez, aki vendége volt az este.

A többi vendég, elhíntve a szalonban, lelkesen támogatta a háziasszonyt e kívánságában s azzal a fejbőlintó buzditással s elképzelt mosolygással készült fel a legrosszabbra, ahogy azt az ilyen előkelőségek szokták nagy művészekkel szemben, akiktől irtóznak.

— Talán arról a híres Krisztus-képéről beszélne, — mondotta Horeb Homérné olyan sápadtan és hosszan, mint egy selyembe öltözött kísértet s olyan arccal mint egy tengericső. (Lásd Viola Pál pályafutása.)

— Úgy van! — helyeselt egy kövér uriember, aki Krisztussal feltűnően megbarátkozott, az idők szellemében.

— Inkább egy másik képemről, — felelte Viola, — amit nem tudtam megfesteni, — valotta be sóhajtva. — A nagy képet a madarakról.

— Nem tudta? — kérdezte Strauss Annie azon az élénk hangon, ahogy nők fordulnak az olyan férfiakhoz, akikről még megvan minden illúziójuk.

— Várjon csak angyalom, — folytatta a művész kedvesen, — Madarakat akartam festeni, mondom. Valami olyanfélét gondoltam, hogy az összes madarakat megfestem, mind együtt! Egy nagy tarka-barka vászonra gondoltam, az összes létező madarakkal rajta. Az összes madarakkal, a sok színes tolluk, a sok ritmusuk, a sok szerelmük egységében.

— A sok szerelmük? — kérdezte valaki aggódva.

— Igen, mert úgy képzeltem az egészet, párzás idejében.

— Nagyon jó, — mondta a kövér uriember.

— Ne zavarjal — intette le Annie a kövér embert, türelmetlen érdeklődéssel.

— Vettem a blokk-könyvem, — folytatta Viola, — s elmentem a menetjegy-irodába. Az első percben ugyanis arra gondoltam, hogy elutazom minden madár után, mind-egyiknek a saját külön hazájába, hogy ott a

helyszínen tanulmányozzam. De amint összeállították a jegyeket, úgy láttam, hogy ez évtizedekig tartó utazás volna, mert a párzás szempontjából csak a tavaszidő jöhetett számításba, s még így is micsoda összevisszaság volt ez, ezekkel a tavaszokkal, a különböző klímákkal, a világban. Azonfelül bizonyos madárfajok tekintetében, mint a phenicoptérák, tantulusok és palemedeák tekintetében, el kellett volna mennem egész Brazíliáig s még innen is messzebb. Meggondolva a dolgot, de ragaszkodva koncepciómhoz, Petrovics barátom tanácsára, óh, a kitűnő ember! egyszerűen kimentem az Állatkertbe. Gyönyörű tavasz volt, az ákácok virágoztak a ligetben s a sok állat között a kertben valahogy úgy képzeltem, hogy a paradicsom kertjében vagyok, ahogy ezt Franz Snyders festette két tarka meklenburgi lóval, agárral, oroszlánal, struccal, galambokkal, vagy a hogy Jan Brueghel festette kedves papagályokkal, vagy méginkább ahogy az a régi flamand Bril Paulus képzelte az Éden azon a nagy képén a Doria-palotában, amelyen Isten jön sétálva a hosszú szakállával a gyönyörű kertben s feje fölött százával röpködnek a madarak s a lábainál ezrivel bukácsolnak a halak és delfinek a vízben s előtte mindenütt a fák alatt tehenek, őzek, kenguruk, oroszlánok hevernek a legjobb barátságban amint éppen megteremtette őket, ezelőtt néhány perccel! De visszatérve kompozícióm egységéhez, már csak a madarakat figyelem, az éneklőmadarakat elsősorban, akik vidáman ugráltak egymásra, aztán a többi fajtaikat, az orvymadarakat, a sólymokat, s a sárgakarmú vércsét, a büszke ragadozókat, a kőszáli sást, a zord kondort, s a kéknnyaku keselyűt, akik a szárnyuk robajával úgy szerettek, mintha repülnének! Ez mind megvolt a százküreből, skiccben, lendületben s végtelenségben, a sok madártest, karom és csőr torlóva egymáson, a szárnycsapások forgatagában. Végül a gázlókhoz mentem, a darvakhoz, gólyákhoz s a többiekhez, s azokhoz a távoli plataleákhoz, akikért máskülönben a Nilusig kellett volna mennem s elérkeztem, néhány gyér nádszál

előtt, zöldes mocsarakban a lángtollu flamingókhoz, a blokk-könyvemmel a kezemben és vártam. Először is Aristophanesre gondoltam, aki szerette a flamingókat, aztán általában azokra a görögökre, akik a maguk tehetséges nyelvén oly jellegzetes nevet adtak e madárnak a szárnytolla színével, amit már láttam is, képzeletben, a sok szín között, tüzelve a vásznamen. De e lángszárnyakon kívül, az a furcsa csőr, pokoli rajzával, hajlottan a középen s oly laposan az alján, mint egy ó-ezüst kanál, azok a tulzatosan hosszú lábak, az a hosszú vékony nyak, az a vékony test a magasban, ami a gólyáénál kisebb, ez mind elbűvölt s elragadt a maga bizzar szépségével. S e rendkívüli külsőkhöz most már a bensők rejtélyét vártam, a lelkek világát, vágyait és ábrándját, a szerelmét ennek a lángtollu madárnak.

— Nagyon kitűnő! — mondta megint a kövér uriember.

— Ugyan hagyjal — intette most le Horeb Homérné a kövéret, még lilimobbá sápadozva.

— De a flamingó nem mozdult, — folytatta Viola, — csak busan állott és nézett. Mögötte a nőstény féllábon állott, s hasonló busan nézett. Úgy tűnt, hogy ezek ketten, a tavasz ellenére inkább csak tengetik az életüket, semmint élnek s nem kívánnak párzani. Megkérdezem az őrt. „Ezek nem, soha, — felelte — ez nem tojik soha, egy fiatot se, még nem volt rá eset. Ezeknek ahhoz nincs kedvük a fogságban, hogy szaporodjanak!” Ezt mondta az őrt.

— Milyen furcsa, — rebegte Strauss Annie s eltűnődve az urára gondolt, aki annyit szenvedett, amíg le volt tartóztatva. (Lásd Nemény.)

— Ezek nem emberek, — végezte Viola Pál.

— Nagyon furcsa, — rebegte Homérné.

— Szóval ezen múlt, hogy nem lett meg a kép? — kérdezte a kövér.

De a művész már nem felelt.

Szeptemberi összevont
magánvizsgákra és érettségire
teljes garanciával előkészít
Galgóczy magániskola 2005
Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3.

Melyik gyártmányra bíz rá magad, hozzátartozóid és barátaid életét? A világ legmegbízhatóbb gyártmányára! Ki nyújtja a legnagyobb megbízhatóságot és üzembiztonságot? Az a gyártmány, mely a legrégibb és legátfogóbb tapasztalatokat, a legnagyobb tudást egyesíti magában.

Daimler és Benz voltak az automobil feltalálói. Az ő üzemeik, a melyek ma már egy világcéggé egyesültek, évtizedek alatt, szüntelen és fáradhatatlan munkával, a legteljesebb kivitelig fejlesztették az automobil, a legnemesebb formát és legnagyobb tökélyt kölcsönözvén neki. Ennek a bizonyítéka ezerszeresen mutatkozott. Egyetlen márkája a világnak sem győzött oly sokszor nemzeti és nemzetközi versenyeken s nem aratott nagyobb elismerést szépségversenyeken és kiállításokon. Eppen a legutóbbi nemzetközi kiállítások New-Yorkban, Amszterdamban, Koppenhágában, Wienben bizonyították be újból, hogy a MERCEDES-BENZ mindenütt mint vezető márka van e ismerve. Eholsem állnak ár és minőség oly kedvező arányban, mint a MERCEDES-BENZ-nél. Ezt a klasszis kocsit már 360.000 lejtől kezdve megkaphatja a legjobb minőségben és kiállításban.

Ne vegyen autót, míg nem nézett meg egy MERCEDES-BENZ kocsit. Vezérképviselő Románia részére: **Inginer N. TH. GORODEZCHI București, Ca. Victoriei 89.** Iroda, kiállítás és garázs: **Str. Lucaci 31. Cluj: Weinbach & Bodnár „AUTÓSPORT” Strada Regina Maria 44. Hermannstadt-Sibiu: Stefan Roth, Str. Joagărelor (Schneidmühlgasse) 2.**

Apró történetek

Irta: Molnár Ferenc

EGY ROSSZ EMBER

A cselekmény színhelye a kávéháznak az asztala, ahol a festők törzsasztala van. (Délután jönnek ide, mikor sötétedni kezd. Ennél az asztalnál van a legnagyobb láрма. Szenvedélyesen beszélnek, többen egyszerre. Meggyőződésük szerint ennek az az oka, hogy a festők nagy része nem akkor hagyja abba a munkát, amikor ő akarja, hanem akkor, amikor a naplemente őt erre kényszeríti. Hyenkor a festő — még tele ihlettel, a munka lázával — nem tudja hirtelen lefékezni felizgatott idegeit, tehát elszalad a kávéházból, a kollégákhoz, akik közt tovább festhet a szájával, amíg csak el nem fárad.)

Tehát: a festő-törzsasztal. Ezuttal nem művésztől van szó. Messzire elhallatszik ez a dialógtöredék, amely olyan régi, mint maga az emberiség:

„Rossz ember!”

„Nem, ő csak egoista.”

Aztán: szenvedélyes vita a rossz emberről és a jó emberről. Nagyon gyenge példák egy-egy jó emberről. Kitűnő példák egyes rossz emberekről. Végül: verseny hogy ki követte el életében a legnagyobb, a legigazibb rosszaságot. Pályadíj: egy nagy szivar.

Csak azt az egyet mondom el, mely a szivart megnyerte.

— Tizenhat éves voltam. — mesélte az egyik — mikor egyszer Szilveszter éjszakán diákársaimmal nagy mulatságot csaptunk. Reggel nyolc óra volt, amikor elindultunk hazafelé a hóban. Meglehetősen sokat ittunk és fektelen jókedvünk volt. Összefogózva, énekelve mentünk utcáról-utára és mindenáron el akartunk követni valamit. Ahogy így megyünk, egyszerre csak egy levélszekrény mellett elhaladva látom, hogy abból a kis nyílásból, ahova a leveleket kell bedobni, kikapad egy fehér boríték, amelynek a csücske az újévi gratuláció nálunk nagyon eltrjedt szokás és ilyenkor újévkor annyi gratulációt dobnak be a szekrényekbe, hogy mindenik zúfolva van. Ennél a levélszekrényénél is ez volt az eset. Az a boríték, amelynek a csücske kilátszott, már nem fért be a túltömött levélszekrénybe. Odamentem és kihúztam a levelet a szekrényből. Ezeknek az újévi gratuláló névjegyeknek a borítékjai nem szoktak leragasztva lenni, mert a posta így olcsóbban szállítja őket. Kivettem a borítékból a névjegyet, amelyen egy név állott, nyomtatva, s alatta az illető foglalkozása: „segédhivatali aligazgató”. E nyomtatott sorok alatt gondos, jellemző hivatalnokírással ez a szöveg: „az igen tisztelt főnök urnak boldog újévet kíván”. A borítékon a főnök neve. „Gyerekek” — mondtam a fiúknak, — „ebből egy jó vice lesz!” Bementünk egy kávéházba. Tintát és tollat kértem. Már akkor értettem ahoz, amit azóta tökélyre vittem: valakinek az írását a családásig hiven utánózni. Ez egyik bizonyítéka is annak, hogy jó rajzoló vagyok... Szóval, fogtam a tollat és mintán egy másik darab papíron néhány próbát tettem, a szegény hivatalnok mondata után tett pontot vesszővé javítottam ki és folytattam a mondatot így: és őt arra figyelmezteti, hogyha az újévben is olyan ostobán és igazságtalanul fog bánni alantasaival, mint az idén, úgy ennek rossz vége lesz”. — A hamisítás tökéletesen sikerült. A kártyát visszatettem a borítékba, a borítékot pedig visszadobtam a levélszekrénybe. Mindnyájan jól mulattunk ezen és haza mentünk aludni. Schluss. A történetnek vége.

A zsüri indokolása, amellyel a szivart ennek a rossz embernek megítélte:

1. A rosszaság tökéletesen önzetlen volt.

2. A perspektíva, amely ebből a csinyből nyílik, szinte végtelen. A főnök meglepetése, mikor a kártyát megkapja. Az első találkozás a főnök és a gratuláns közt. Szól neki erről a főnök, vagy csak érezteti vele egy egész életen át haragját? Ha szól neki, mit felel a gratuláns? Mit mond a gratuláns, ha megmutatja neki a főnök a kártyát? Fog neki a főnök hinni, mikor megesküszik, hogy nem ő írta a mondat második felét? Hát ki írta? Ki írhatta? És a gratuláns álmátlan éjszakái, a mikor igyekszik ezt a pokoli rejtélyt megfejteni: ő maga dobta be a kártyát a levélszekrénybe, onnan csak a posta vehette ki, hogyan kerültek mégis újabb sorok az ő sorai alá? Vagy szilveszteri hangulatban ittasan írta a gratulációt? Vagy, ha elhiszi neki, hogy más írta a szöveghez a gorombaságot, kinek lehetett az érdeke? Hol történt a hamisítás? a gratuláns házában, vagy az ő, a főnök házában, miután már megérkezett a kártya? Vagy nem is történt hamisítás, hanem a gratuláns fogadott valakivel, hogy újévkor megmondja az igazat a főnöknek? És aztán: az egész eset pszichológiai hatása a főnökre, — mert okvetlenül el kezd gondolkodni azon, hogy tényleg ostobán és igazságtalanul bánt-e ő az alattvalóival? Minden, minden észébe fog jutni mind a két embernek, csak az nem, hogy valaki kivette a levélszekrényből a kártyát, hamar hozzáírt valamit és visszadobta.

★

Nagyon régen hallottam ezt a történetet. Mindig úgy élt az emlékezetemben, hogy a mellett, hogy valóban pályadíjat érdemel a rosszaságból, — ez az, amit „örök titoknak” szoktak nevezni. A két érdekeltre nézve nem is tudom más lehetőségét a rejtély megfejtésének, mint csak azt az egyet, hogy egyik vagy másik, most, évtizedek múltán véletlenül elolvassa ezeket a sorokat ebben az újságban.

Óriások között

Irta: Márai Sándor

Pesti hetilapban láttam multkor a riportot, amit fényképfelvétel varázsoltak valószínűvé: az előkelő idegen, Gulliver, Budapestben, ahol minden egészen kicsi, csak Gulliver egészen nagy s könnyű lépéssel ugorja át a Dunát, lépcsőfok neki a Vár s a parlament nem ér fel a bokáig. Az ötlet, mint minden Gulliver-ötlet Swift óta, akinek Gulliver sikeréhez szintén volt valami kevés köze, bizonyára groteszk és hatásos, én csak a méreteket találom elhibázottnak. Ha én vagyok a fényképész, akinek a kezébe adják ezt a riportot, akkor másképpen méretezem a figurákat.

Valahogy így:

Fotografálnék egy egészen kis Gullivert, aki alig látszik ki a földből, olyan kicsi s ügyefogyott és megijedt és tétova — egy Gullivert, aki idejött Pestre felfedező utra, míg családja és hitvese a távolban várja, biztos tűzhelynél, de nem, vele nem lehet birni, ő már csak megy az exotikum felé. Valami programja is van az idegenben, azt hiszi, hogy majd beszél az emberekkel, mint ember az emberhez, ha már valamennyien itt élünk. Az egyik ember okosabb, mint a másik, vagy szebb, vagy gazdagabb, vagy gonoszabb, — az már mindenütt így van a világon, — de Gulliver erre is felkészült s azt hiszi, hogy a gonosz emberekkel szívélyesen fog beszélni s ezzel lefegyverzi őket, a szépeknek majd azt mondja, hogy milyen jó napja van ma, nagysád, az okosoknak elismerően bólogat, a gazdagoknak udvariasan kitér az utjából. Vanak Baedekernek ilyen előírásai, hogy az idegen miként viselkedjen, ha utra megy, Gulliver tehát kiszáll Pesten a vonatból, amiről mindeddig úgy hitte, hogy rendes, közönséges vonat, — de egyszerre úgy látja, hogy a pályaudvar a legnagyobb pályaudvar a világon. A határnál, vagy Bécsben, Gulliver még éppen olyan közönséges 1.70 méteres embernek érezte magát, mint minden ember a világon, — de ahogy megáll vele a vonat a Kele-

fin, egyszerre megdöbbenve látja, hogy óriási emberek állanak egy óriási város óriási pályaudvarán, óriási cilinderekkel a fejükön, óriási virágcsokorral a kezükben s éppen egy beláthatatlanul óriási embert üdvözlőnek óriási szavakkal, akiről kisély, hogy ez az óriások minisztere s éppen megy egy óriási népiszkolát felavatni Hódmezővásárhelyre. Gulliver csak szűköl s áll és hallgat és vigyáz, hogy törpségére reá ne lépjenek s hallja, ahogy az ünneplő óriások elmesélik a miniszternek, akinek a feje a felhőket látszik veresni, hogy ez egészen beláthatatlan jelentőségű cselekedet, ez az óriási népiszkola, aminek nincsen párja az egész világon s hatalmas szavakkal ecsetelik, hogy az iskolának hat abakos frontja van az utcára, óriási. Gulliver tétován megy odébb, igazán nem is érti, hová került, — már a Rákóczi-úton megy, ahol óriási üzletek kirakatában szenzációs Világversenyt hirdetnek óriási ruhakereskedők. A hotelben kezd megköszöni a méreteket s egy óriásit csodálkozik, hogy miért kérnek egy rongyos szobáért fürdőszoba nélkül tizenegyet pengőt, mikor ugyanaz a szoba mindenütt a világon... de akkor egy főpincér megmagyarázza neki, hogy ez a hotel az óriások városának legislegszebb hotelben s a szobákban víz is folyik, ami igazán olyan szenzáció, hogy Gulliver sápadtan leül egy székre és az álmélkodástól levegő után kapkod. A pincér még elnéző mosollyal megmagyarázza neki, hogy a falon, ha lenyom egy gombot, az esőngetésszerű zörejekkel hangot fog adni az óriási személynének, akik majd szenzációs figyelemmel és gyakorlattal fogják a vendéget kiszolgálni s hogy a hotel vendéglője a legjobb, nemcsak a világon, ami még nem mondana sokat, hanem itt a városban is.

Na: tulajdonképpen filmet lehetne erről csinálni, úgy tudom van is erre a célra itt a városban egy óriási filmalap, ami máskülönbben egyike a legszerényebb dolgoknak s évszámra hallgat önmagáról. A filmet úgy lehetne forgatni tovább, hogy Gulliver másnap délelőtt kimegy a korzóra és szédül. Ennyi óriási embert soha, soha, senki a világon együtt egy csomóban még nem látott. Rio de Janeiro, ami állítólag egyike a világ leginkább gögös városainak, mert csupa félvér spa nyolc bialdóg lakja, akik csak tánclepesben járnak, annyira félnek attól, hogy móroknak nézik őket, Rio de Janeiro eltörlül az óriások városának korzójára mellett, ahol a bennszülött mórok között példányokat találni, akik óriás tempóban nyernék meg a legnagyobb nemzetközi gögösségi versenyt is. Itt leül a korzón Gulliver egy karosszékre, amiért óriási árat, husz fillért kell fizetnie, ami, ha már benne vagyunk a felsőfokon, csakugyan a legnagyobb rablások egyike a világon. Amit lát, az kápráztató.

Mindenekelőtt látja a leggazdagabb embert, akinek van talán hatvanezer pengője is, sőt autója is van, de erről nem szabad hangosan beszélni, mert különben óriási adót vetnek ki reá. Megmutatják neki a legszebb aszszonyt Pesten, — nem azt, aki a legnagyobb színésznek a barátnője, hanem a legszebbet, aki minden yitán felül áll, ezt külföldiek is

Nincs többé fehér haj!!
Nincs szürke szakál!

A „NIGER”

egyszeri használat 15 napra pillanat alatt a következő színekre fest: lencszoke, világos szőke, világos gesztenyebarna, gesztenyebarna, barna és fekete. Nem hagy foltot a bőrön és rögtön szárad. Egyszerű használat. Teljesen ártalmatlan — kapható: drogeriák, illatszerekkereskedések, gyógy-szertárak, fodrászszalonok és nagyobb üzletekben.

PARFUMERIA ROYALE 15, Rue de Trevise, Paris
Kizárólagos magyarországi ártalmazó: ALT. A. ARB. Co. Ltd. 100 No. 7.

PAGLIANO SZIRUP

Készít: **Prof. GIROLAMO PAGLIANO, Firenze (Olaszország.)**

FOLYÉKONY PORALAKBAN

KAPSZULAKBAN

Legjobb, leghatásosabb vértisztító, hashajtószert, amely tökéletesen fertőtleníti a beleket, azok izgatása nélkül, helyes adagolásban azonnali hatással megszünteti az eldugulást.

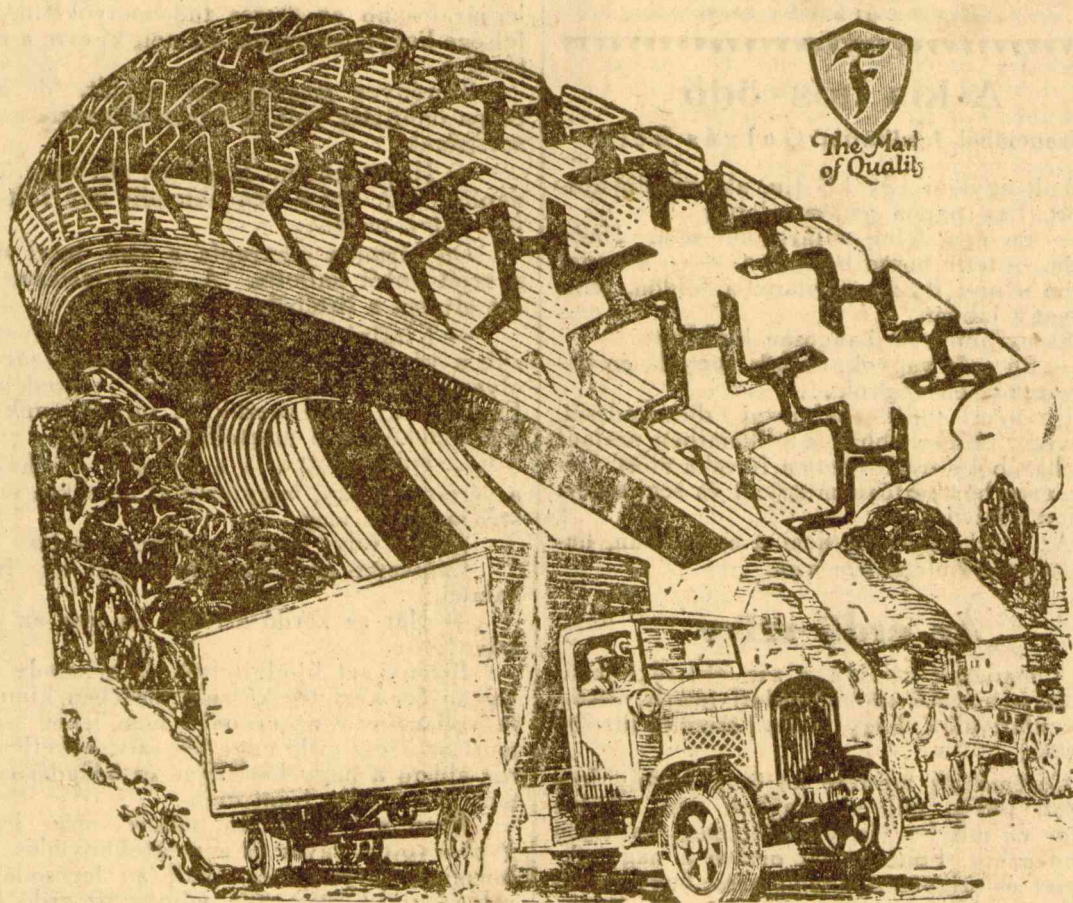
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában!
Romániai vezérképviselő: **Vittorio Soriorelli, Bucuresti, Str. Voda Caragea 10.**

Legjobb óvszer közhíjny, rák és bőrbetegségek ellen. Cégnk minden gyártmányán feltűnően látható védjegyünk, késziapon rajzolt szíval, a készítő név- aláírásával.

mondták, egy francia fotográfus egyszer el is akarta venni és azt mondta, hogy ez a legszebb asszony a világon. Itt sétál a legnagyobb szerkesztő, aki sajnos, egészen vitán felül a legnagyobb szerkesztő a világsajtóban s amit múlt kedden írt, az egészen óriási. A világ leghíresebb drámaírója megy el erre fehér tennisz nadrágban, akinek csakugyan előadták egy darabját Newyorkban és keresett is vele, de ezt csak egészen csendesen szabad kimondani, harmincezer dollárt. Ez a kopasz ember a legjobb ember a világon s a szőrös fekete a legrosszabb ember a világon. Ennél a startnál, a legrosszabb ember futamánál, talán többen is futnak egyszerre, de óriások között a mérvadó az, hogy mindig van egy, aki a legmagasabb vagy a legrosszabb, s az egy ideig hors concours áll. Az a zöldescsikos a legnagyobb snórter, akit ez a város valaha szült s mindenki egy kis elimeréssel néz rá, Gulliver is. Figyeli az óriás társaságot s óriási programokról hall, amik mögött óriási panamak lappanganak, de erről nem is csendben, hanem csak a legnagyobb csendben szabad beszélni. A parlamentet dehogy is ugorja át, egészen miniatűrnek érzi magát előtte, sirni szeretne, olyan nagy itt neki minden, különösen, ha arra gondol, hogy az angol parlament milyen kicsi és az angol birodalom milyen nagy. Egészen jámbor emberek óriási képpel sétálnak el egymás mellett, mert noblesse oblige s ha valaki egyszer már az óriások városában óriások között él, akkor inkább megreped, de nem akár méreteikben visszamaradni. Ebédhez a legjobb sört issza s a legnagyobb adag ételt eszi. Aki pénztelen, annak nem úgy nincsen pénze, mint például Berlinben, ahol az ember egyszerűen koldus és nincsen pénze, hanem a legnagyobb fokban pénztelen, amilyen pénztelen csak egy óriás tud lenni, ha egyszer kedve szottyanna rá. Aki szellemes, hát annak olyan szelleme és humora van, hogy egészen izgatott lesz az ember, ha hallgatja, mert nem érti meg, hogy ilyen óriási fejbe, szó se róla, ilyen még sokkal óriásibb szellem hogyan fér-özhetett bele, mint az óriás dzsin meséjében a palackba a nő. Általában olyan az egész, mint egy mese. Ha az óriások egymásnak mesélni kezdenek s valaki elmond valamit, egyszerű és közönséges dolgot is, az meszeszerűen hat, — például azt hogy tegnap jött vissza Londonból, vagy hogy vett egy autót, szóval valamit, ami szerényebb országokban normális és mindennapi dolog, amit egy fűszeres is megenged magának, az itt valahogy meszeszerűen hat, részben, mert az óriás a világ legjobb autóját vette meg tegnap, a legszenzációsabb feltételek mellett, részben, mert Londonból nem akarták elengedni s a Buckingham-palota batárjaiból kiszedték a kerekeket, hogy el ne utazhasson. Estére Gullivernek megfájdul a feje s már ő is úgy mondja, hogy óriási fejfájása van. Vigyázva jár az utcákon, a legnagyobb napilapot erőlködve nyitja csak ki, hogy az óriási államférfi szenzációs beszédét elolvassa s olyan alázatosakat köszön, mint ha sikerülne így bocsántot kérnie az óriásoktól, amiért ilyen törpe. Éjjel zűrzavarokat álmodik.

Erzi, hogy az egész világképet revideálnia kell, mert Briand, ugy-e, csak külügyminiszter s a Bois de Boulogne csak kert a város mellett s André Gide csak regényíró és a Badische Anilin-Werke csak gyár és az angol Birodalom akármilyen jelentékeny valami, még sem több, mint az Angol Birodalom. De most, hogy látta a világ legszebb koróján a legszebb asszonyt, a leggazdagabb embert, a legnagyobb színészt és a legműveltebb újságíró — mert ilyen is van, sőt így is szokták enlegetni, hogy a legműveltebb újságíró, — érzi, hogy ő ilyen nagyra felnőni már soha többé ebben az életben nem tud s itt nem marad más hátra, mint a törpék társaságát keresni, azokét, akikre az óriások időnként szórakozottságból rálépnek. Igaz, hogy ezek még ordítani sem tudnak fájdalmukban olyan óriásit, ezek a törpék, mint egy óriás, ha megsebzik az érzékenységet, — mert az óriás önérzete és érzékenysége egyenes arányban nő az öntudattal, amit óriás-komplexumokról önmaguknak és másoknak alkottak, Zűrzavaros álmot alszik és csapzottan ébred, elvesztette minden mértékét, mert ami tegnap az ő szemében még egy centiméter volt, az ma már itten visszavonhatatlanul egy méter képvisel és viszont, amiről ő azt hitte, hogy tíz méter magas, azt itt meg se látják. Nem, az óriásokkal ezt a versenyt nem fogja bírni soha, különösen nem a szellemóriásokkal, akiknek a feje elvész valami ködben. Itt számára nem marad más hátra, mint a földön cászni, kitérni az óriások elől s a törpék barátságát keresni, akik visszamaradtak ebben a növényben, — ezt álmodik.

Nagy terhek rossz utakon.

Hosszu szállításoknál, kevés megállóval a **Firestone** gummival impregnált kerekek elismerten a legjobb kiállításuk. A **Firestone** gummicserélési eljárás ezen erős kerekeknek nagyobb ellenálló képességet és erőt ad s megvédi a kerék szövetét a surlódás, meleg és erős igénybevételtől. Ezen kerekek kilométer-szám szempontjából csodálatos rekordokat érnek el, biztosítják a pontos beérkezést és biztos utazást kedvezőtlen véletlenek esetén is.

Firestone-kerekek használatánál hosszú esztendőkön keresztül gyűjtött tapasztalatok eredményét élvezzi, s olyan kilométer-teljesítményt ér el, amit röviddel ezelőtt még lehetetlennek tartottak. Ezen páratlan minőségű kerekeket használják eredeti kerekeknek a vezető teherautó-gyárak.

Firestone-nál

pénzéért a legnagyobb kilométer teljesítményt kapja.

2-37-2

Valahogy így képzelem el ezt a filmripot, Gullivert Budapesten: dehogy is ő az óriási, dehogy is lépi át a hidat s a hegyet. Mert Gulliver a kutatótípus, aki tudja, hogy a világhoz s az élethez csak hozzákicsinyedni lehet, ha valami megbízható akar megtudni ró-

la az ember — ott kell lenni, egészen csendesen s egészen közel s egészen alázatosan a jelenségek közelében, ha vándorlása során még akár figyelni valamit, — az óriás soha nem vesz észre egyebet az uton, csak, hogy ő milyen nagyokat tud lépni.

GYERMEKVILÁG

Rovatvezeő: Sándor bácsi

A kis hősödő

Franciából fordította: Gulyás Béla

Volt egyszer egy kis fiú, aki mindig hősödött. Egy napon azt mondotta:

— En nem félek a farkastól sem. Hadd jöjjön, — tette hozzá henegeve, — én azonnal leütöm s úgy fogom gurítani, a földön, mint mint egy labdát.

És ugrándozva, hangosan kiabálta:

— En erős vagyok, én hős vagyok, én bátor vagyok, én vagyok...

De nem tudta befejezni dicsekedését, mert egy egérke abban a pillanatban szaladt ki a házából s ott termett a fiúcska előtt. Hősiünk erre borzasztóan megijedt és segítségért kezdett kiabálni.

Az igazi hősiesség nem a szavakban, hanem a cselekedetekben van.

Az erdő szive

A madarak királya, a sas, aki régi jogánál fogva az erdő urának tekint magát, összehívta alattvalóit, hogy tavaszi szemlét tartson felettük.

Ceremóniás mestere az öreg bagoly legjobban tudja, milyen rangban van minden madár és milyen viselkedést illet meg, ha eljön az udvarhoz. Föltette hát orrára a nagy okulárét és szigorúan ügyelt arra, hogy mindegyik az előírás szerint öltözve, mutassa be hódolatát, aztán jelt adtak, hogy az udvar bevonulhat.

★

Tizenkét fehér hattyú húzta a kocsit, a melyben a fejedelmi pár ült; a kocsi mögött pedig egy sereg daru lépkedett, mint fejedelmi testőrség.

A király rokonságát a vércsék és a kánya képviselték; nagyon gőgösen néztek körül és a mellük tele volt tüzdelve őrdmukeresztekkel.

Egy öreg kánya, a hadsereg főparancsnoka, nagyon ügyelt, hogy mindenki taktusban lépkedjen s ha valamelyik elhibázta, azonnal mellé rendelt két őrmestert, hogy lépőre tanítsák.

Fölharsant az éljenzés, amikor a királyi sas elfoglalta trónusát, mely egy magas tölgy koronájában állott és így szólt hűséges alattvalóhoz:

— Nemes főurak, udvari méltóságok, vitéző harcosok és te is köznép! A mai nap nagyon fontos a madarak életében, mivelhogy elhatároztuk, királyi bölcsességünkben, hogy új címeket fogunk osztogatni. Főudvarmesterünk a páva már be is terjesztette azok lajstromát, akik jogot formálhatnak az ilyen magas kitüntetésre és mi átnéztük ezt a lajstromot és nem találtunk benne kifogásolni valót.

A bagoly feltette a nagy okulárét és egyet kettőt pislantott, aztán szokott rekedi hangján kiáltotta:

Ó excellenciája a kánya ezennel felszólítatik, hogy vegye át az „erdőszemének” jelvényeit, mivelhogy őfelsége után neki van a legcélszerűbb látása egész Madárországban.

tenger barátai.

Turisztikai hivatal
(O. C. T.)

Nyári tábor a Fekete tenger partján

TEGHIRGH'OL-Eforia m lett

Modern, jól felszerelve és teljesen átalakítva, július 1. ól, sz. ptember 15. ól, sz. ptember 30. napos turnusokban, két szobában. Minden hely és külső díj természetesen megadja a lehetőséget arra, hogy

tengeri fürdőt, iszapfürdőt, és homokfürdőt

használnon és emellett szórakozást nyújt, jó ellátást és kényelmes szállást

Bővebb információk: az O. C. T. központjánál, București, Str. Scăriătescu 49. (8.10. Bani) Ma. 11. mell. 11. — 19 es 20. s. tran. vaj) naponta 9-12 es 15-18 óra között. 29-7

Rubintokból készült, csillagragyogású szempárt akasztottak a kánya nyakába.

A főszertartásmester, a bagoly folytatta: Az „erdő agra” ki lehetne más, mint aki legjáratosabb az összes tudományokban? Ő felsége kegyelme engem szemelt ki erre a méltóságra...

Szerényen meghajította magát, de arca csupa önhiúság volt. A vércse odasugta szomszédjának:

— Hogy lehetne böcs az, aki úgy fél a napfénytől? Ezt a vén oktondit kár volt így fellovalni, mert...

De hirtelen elharapta a szót, mert most a saját nevét hallotta. A főszertartásmester azt olvasta a listából:

— Királyi kegyelmünkénél fogva kinevezük a vércsét az erdő orrának, mert szaglása olyan, hogy megérez minden veszedelmet. Együttal ki is nevezzük őt birodalmunk főrendfőnökének a megfelelő fizetéssel.

— Milyen böcs ez a bagoly! — sóhajtott a vércse, de úgy, hogy ezuttal ne csak a szomszédja hallja meg.

És így folyt tovább a címosztogatás. Egyszerre csak elszóltta magát egy fehér galamb:

— Hát az „erdő szive”? Ki lesz az erdő szive?

Bizony azt kifejeztették és a bagoly már hosszú értekezletre készült, melyben kimutatta volna, hogy az erdőnek nem lehet szive, mert az egész erdő egyetlen szív, egyetlen érzés abban a nagy bűsében és odaadásban, a melyet a király iránt érez.

Abban a pillanatban, mikor már legnagyobb volt a zavar és a megrökönyödés, egy közeli bokorban megszólalt a legcsodálatosabb hang. Olyan volt, mintha az erdő lelke kibontaná szárnyait és felfelé repülne napsugárnyakon.

Volt ebben a hangban öröm és bánat, lelkesedés és csüggedés, ujjongó érzés és szárnyatépő kétségbeesés. Az egyik pillanatban fölszárvált a csillagokig, a másikban lebukott a legnagyobb örvény fenekéig. És volt benne zokogás és imádság, hit és diadalmas életöröm, csüggedés, remény és kétségbeesés.

— Olyan, mintha csatára szólítana! — mondta halkán az öreg kánya-generális a tekintetében valami rég nem látott tűz lángolt.

— Olyan, mintha biztatna: szeressétek egymást! — sóhajtott a galamb és édes lihegéssel hajította le fejét.

— Olyan, mintha dicsérné azt, ami a legfőbb földi jó: a szépséget, — mondta a páva és a legszebb tollait mutogatta.

Több annál, mert mintha dalában benne volna a hűség — sóhajtott a fecske s észbe jutott a fészek, melyben született.

De megszólalt ekkor a királyi sas:

— Ó, sokkal több, mint ti gondoljátok! A dalában mindaz ki van fejezve, amit ti külön-külön gondoltatok és éreztetek. Mert ő csalogány: „az erdő szive!”...

Julius 8-iki szómunkban közölt rejtvények helyes megfejtése

1. Eger. 2. Borsó.

Helyesen fejtették meg: Nagy Mária Magdolna, Magyarai I. Lacika, Ferenczy István, Gulyás Lacika, Sipos Mariska, Kelemen Erzs. és Klári, Bálint Ferenc, Márton János, Csikkarcfalva, Köteles Tera, Székely Ilonka, és László, Dankó Lajoska, Klipp József, Lukács Juliska, Gencsy Izabella, Bogdán Béla, Takács Baba, Gédra Dénes, Wolowits Évike, és Miklóska, Moskovits Andor, Koós Gyurka, Keresztes Ferike, Bölöni István és Nusi, Györgypál László, Gánya Mária, Makór Béla, ifj. Balogh István.

A jutalomkönyvet Gulyás Lacika, Brassó, nyerte meg.

Sándor bácsi postája

Lackó. Megkaptam kedves leveled. Nagyon várlak. Virágot ne hozz, mert sajnos nem, ha építik őket, ezért is kéne a cserepestől. Utálag kívánok neked sok boldognapot. Koós Gyurka. Csak írd gyakran, de hogy is unalmas leveled. Ha majd a Hátsó-gárdában és a Majális-utcában sétálsz, gondold rám. A szép lapokat várom. Wolowits Évike és Miklóska. Örülök, hogy jók a bizonyítványok. Legyetek a jövőre is ilyen szorgalmasak. Dankó Lajoska. A jövő számban megint lesz rejtvény, hogy legyen min törjöd a fejed, ne unatkozzál, amíg Pirike hazamegy. Zipcer Laci. Hogy is gondoltam azt, hogy én különbséget teszek a kis katonáim között. Bizonyára nem jött meg idejében leveled. A kértettség orvoshoz nyugodtan me-

hetsz. Jó orvos hírében áll. Látogatásod várom. Jóbi Frédi. A fényképnek nagyon örültem, régen vártam ám! Okos arcodról látom, hogy a kitűnő bizonyítványt megérdemelted. Anyukád bizonyára azt hitte, hogy a doktor bácsi megharagszik, amiért tegezed és azért szidott össze. Leghelyesebb lesz, ha megkérdezed a doktor bácsitól, hogy mivel szeretted, tegezheted-e. A tulzott biciklizés csakugyan árt a szívnek, s akinek anélkül is gyenge a szive, egyáltalán nem szabad bicikliznie. Majd ha nagyobb és erősebb leszel Frédikém, akkor anyuka bizonyára megengedi. Sándor bácsinak nincs gyermeke, csak ti, kedves kis katonák, Hilda baba, és téged csókollak.

DEAKY hentesárugyár.

5456

Ghimes-Faget

Szállítok vasuton vagy postán mindenféle I. minőségű hentes-árut a legolcsóbb árban. Kivánatra ingyen árjegyzéket küldök.

Csináljon próba rendelést.

EAU DE COLOGNE

„AMBRÉE”

ROGER & GALLET
PARIS

MINDEN HASONLÓ KÉSZÍTMÉNYT FELÜLMUL

Kellemes illata, hűsítő és higiénikus tulajdonságai a parfümök legelső sorába állítják.

A bedörzsölések ezen kölnivizzel felségesek, jó hatással vannak a fáradt izmokra, tisztítják a bőrt és csillapítják az ideg és reumatikus fájdalmakat.

Vizzel vegyítve a bőrt erősíti és felfrissíti s bársnyosó simaságot kölcsönöz neki.

Fürdővizben használva, helyreállítja a bőr ruganyosságát, erősíti az egész szervezetet, megfizethetetlen hangulatot teremt és a testen a legbájosabb illatot hagyja.

Forró vasa öntve, vagy a levegőbe fecskendezve, a lakosztályok rossz levegőjében elterjed és azt megtisztítja.

ROGER ES GALLET készítményei csak eredeti üvegekben kerülnek forgalomba.

E. MARVAN

KÖZGAZDASÁG

Mikor egy nagy állam eltűnik a világpiacról

„Oroszország menthetetlen, míg a szovjetrendszer fennáll”, mondják a németek

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nehány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Oroszország megbízottai nagymennyiségű gabonát vásároltak sürgős szállításra, különböző tengeri kikötőkben. Közvetlenül az aratás előtt az ilyen vásárlások sokat mondanak. A készletek teljes kiapadásáról beszélnek ezek az adatok; a kimeríthetetlen Oroszországban, a szovjeturalomnak tizedik évében.

Az, hogy az orosz mezőgazdaság helyzete katasztrofális, nem titok és maguk a szovjet vezetői is hangoztatják ezt a tényt, hogy az ümíttetésekkel az orosz parasztot munkára bírják. Kalanin egyik nemrég tartott kongresszuson, amelyen a „kollektív mezőgazdasági termelésről” volt szó, diadalmasan jelentette ki, hogy a forradalomnak egyik legnagyobb eredménye a nagybirtokos osztály kiirtása volt, ugyanakkor azonban kijelentette azt is, hogy a termelésre nézve ez az átalakulás megsemmisítő hatással volt. „A mezőgazdaság eredményei hihetetlen módon összezsugorodtak, s ma itt látjuk az átalakulás eredményeit. A városok teljességgel kenyér nélkül vannak.” — mondta a népbiztos.

Ezt a vallomást a statisztikai adatok is megerősítik. A kisbirtokokká szétforgácsolt orosz termőföldek ma már csak annyit teremnek, amennyi magának a parasztnak igénytelen életmódjához feltétlenül szükséges és így a termés eredményei minden évben apadnak, 1927-ben 22,5 millió tonnával volt kisebb a terméseredmény, mint az előző évben, holott a bevetett terület szovjetadatok szerint emelkedett. Békében Oroszország látta el a világpiac búzaszükségletének negyed-részt, a rozsszükségletnek a felét, az árpa-szükségletnek a háromnegyed részét és a világpiacra vetett zabkészleteknek a felét. — Oroszország termése roszban épen a felét tette az egész világ rozstermésének, buza, árpa és zabtermése meghaladta a világtermés negyed-részt. S ma a szovjet-odáig jutott, hogy aratás idején kénytelen segítségért a világpiacra fordulni és azok a mennyiségek, amelyeket eladhat, minden évben jobban összezsugorodnak. Békében az orosz kivitel összesen 95 millió tonnára rugott, 1924-ben elemben mindössze egy fél millió tonnát exportált a szovjet-államok szövetsége; 1926–7 gazdasági évben a kivitel két millió tonnára fokozták, azóta azonban a kivitel újra megszűnt, s a legutóbbi gazdasági évben már az egész orosz kivitel alig ért el 300.000 tonnát.

A szovjetek egyelőre oktatással kísérleteznek s a parasztság szakismereteit igyekeznek fejleszteni, de maguk is belátják, hogy ezen a módon legfeljebb öt év múlva érhetnének el eredményt, addig pedig a szovjeteknek sok mindenre kell készen lenniük s kérdés, hogy ezeket az eredményeket ki tudják-e addig bőjtölni.

A szovjet ilyenmódon a világpiacról eltűnt, mint eladó állam s ennek következtében el kell onnan tűnnie vásárlói minőségében is. De nemcsak a gazdasági szükségsszerűség, hanem az orosz szovjet-politikai botlásai is siettetik ezt a folyamatot. Így például meg lehet állapítani, hogy a német mérnökök ellen folytatott híres ellenforradalmi pörnek megsemmisítő hatása volt a német—orsz gazdasági összeköttetésre. A szovjet-bíróságok ugyan az utolsó percben észbekapva, a német mérnököket felmentették, de a német kö-

rökben keltett hatást már nem tudták ellensúlyozni. Köztudomásu, hogy az oroszok gazdasági támogatásában a német ipar tette a legtöbbet, amennyiben ellátta azt iparcikkkel, olyan módon, hogy az ipar szállításait hatvan százalékig a német állam vállalta a jótállást. Most, hogy ez a pör világot vetett a szovjet belső módszereire, a német ipar vezetői kijelentették, hogy a most lebonyolítás alatt levő szállításokat még befejezik, de több megrendelést nem vesznek át. Kifejtették, hogy mikor ez az összeköttetés létrejött, akkor a német ipar egyáltalán még nem volt munkával ellátva és így kénytelenek voltak a munkások foglalkoztatása kedvéért ebbe is belemenni, ma már azonban más a helyzet és a német ipar tudja, hogy az orosz kapcsolatoktól óvakodni kell. A német iparnak ez az állásfoglalása az orosz gazdasági helyzetre végzetes lesz.

(—) Mezőgazdasági kiállítást rendez a brassói gazdasági kamara. A brassói gazdasági kamara, amely Brassó, Háromszék és Csikmegyékét foglalja magában, ez év szeptember havában rendezi szokásos évi gazdasági kiállítását, amelyre az előirányzat a múlt évi költségvetésnek épen a háromszorosát, amely tehát minden tekintetben meg is fogja haladni annak méreteit. A kamara magyarnyelvű körlevélben hívta fel a székely gazdákat arra, hogy vegyenek részt a kiállításon és ezt mi sem tudjuk eléggé a gazdasági közönség figyelmébe ajánlani. A kisgazdák részvétele szempontból rendkívül fontos az, hogy azt a gazdákörök szervezzék meg, s hogy egy-egy község termelése a maga teljességében és változatosságában mutattassék be. A múlt évi kiállításon a magyar csoportok igen szép eredményeket értek el, de az akkori kiállítók nem annyira kisgazdák, hanem a nagyobbak nevezhető uradalmak voltak a magyar kisgazdák száma eltörpült a százközség mellett és a magyar kisgazdák eredményei is a száz eredmények mellett. A kiállításon való részvétel rendkívül fokozza a termelés színvonalát és ezért szükséges, hogy a mi gazdasági közönségünk is minél nagyobb arányokban vegyen részt a saját kiállításán.

(—) Megindulnak az erdők. Bukaresti jelentés szerint a kormány elhatározta, hogy az állami iskolák építésére az állami erdőkből ingyen adja a fát. Az iskolafák kijelölésére minden megyében bizottságot állítanak fel, amely a lábán álló erdőkből a kivágandó anyagot kijelöli. A minisztérium nem rendelkezik arról, hogy vajjon a fák kitermelésére és beszállítására a közérők igénybevehetők-e, de azt hisszük, ezt a csekélységet a bizottságok a maguk erejéből pótolni fogják. Jó volna, ha a kormány pótrendeletben megállapítaná, hogy a kitermelendő fa szempontjából milyen épületek számíthatnak iskolának. A hártart ugyanis nehéz megvonni. Mert ha az igazgató lakása iskola, akkor nem az-e a tanítóé, az iskolaszéki tagoké, az iskolaszéki tagok sógorainak, fel- és lemenőinek lakásai, háza, csürei szintén nem iskolák-e? És milyen elbírálás alá esnek a fa felett rendelkező bizottsági tagok lakásai szolgáló épületek, esetleg bérkaszárnnyak? Csupa kínos kérdés, amely a bizottságoknak bizonyára súlyos gondokat fog okozni ha sürgősen nem rendezik a dolgot.

A fűrdőszezon tartamára

AZ „UNIREA”

Telefon 366 58. BUCAREST, Str. Carol 57.

az ország összes tengeri és egyező útra való szállításhoz külön exped. és orsz. állított tel.

Csomagolás és átlomásra készállítás dímentes.

Az összes cikkek leírás ill. árakon:

Meggyesz-sz-kivonat litere	160
Faolaj Extra Vierge	47
Faolaj saláta- és maionezkészítéshez	44
Faolaj főzéshez	38
Denaturált szesz litere	30
Lekvár, angol, Gross-Blackwell	65
Kávé, Rio sup.	1 Kgr. 84
Török rizs	20
Glacé rizs	22
Vaj, tejszínből készült	140
Faolaj „Furet”	137
Vichy-i Li-olaj, évege	30
Olaj Equil on-paria csomagja	9
Friss brailai turó	12
Makaroni	1 Kgr. 28
MOCCA SELECTION a le-finomabb török láve	
1/4 Lei 40.	

Saját üzemünkben pörkölt és örlve. A rendeléseket teherautóval házhoz szállítjuk.

MAGYAR ISKOLÁK ÜGYEI

A brassói ref. felsőkereskedelmi iskola, mely az ország egyetlen magyar tannyelvű felekezeti szakiskolája és már tíz éve működik, az első osztályba felvesz felekezeti különbség nélkül oly magyar anyanyelvű tanulókat, akik a gimnázium, reáliskola (liceum), vagy polgári iskola negyedik, illetőleg harmadik osztályát eredménnyel elvégezték. — Felvételi vizsgálat nincs. Az iskola az általános műveltség mellett alapos szakképzést ad növendékeinek, kik a négy évfolyam elvégzése után államérvényes önkéntesi jogot biztosító bizonyítványt nyernek, melynek alapján állást kaphatnak állami és községi hivataloknál, bankoknál, takarékpénztáraknál, szövetkezeteknél, biztosító intézeteknél, magán- és közvállalatoknál, ipari és kereskedelmi cégeknek, gyáraknak, gazdaságoknak, üzemekben, vasútnál, postánál, tehát azokon a pályákon, melyek a megélhetést elsősorban biztosítják. A beiratkozások az 1928–29-ik tanévre szeptember 1—10 között lesznek. Beiratkozni szándékozók július hó végéig jelentkezessék elő magukat az igazgatóságnál. Vidéki növendékek leveleire készséggel válaszol, valamint másirányú felvilágosítást nyújt és őket állandó tanári felügyelet alatt megfelelő módon elhelyezi az igazgatóság. Brassó, Kut-utca 11. sz.

SZINHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Aranyhattyú. (Operettujdonosság. Mozi-helyárrakkal. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 51.)

Szombat délután négy órákor: Aladár nem számár. (Gyermek-előadás 50, 20 és 10 lejes helyárrakkal. Sorozatszám 52.)

Szombat este 8 és fél órákor: Nagy bucsu Kabaré. „Samu.” „Buczkóné leánykérőben” stb. Tréfák, magánszámok, ének, táncok, Sorsolás a színpadon rendkívül sok értékes nyerménytárggyal. Kisorsoltatik 25 üveg valódi Palugyai pezsgő. Diszes fényképalbum a Magyar Színház összes tagjainak autogrammos arcképpel. 50 darab belépő egy a vasárnap esti bucsuelőadásra. stb., stb. Sorsjegy nincs. Mindenkinek a belépő jegye a sorsjegy. Rendes esti helyárak. Szelvénnyegyek érvényesek s résztvesznek a sorsolásban. Sorozatszám 53.)

Vasárnap délután 4 órákor: Akácfavirág. (Utolsó délutáni operett előadás. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 54.)

Vasárnap este 8 és fél órákor: „Erdészleány.” (Az idei évad utolsó előadása. Az egész operettársulat bucsuja. Az I. felvonás után a nézőközönség között diszes fényképalbumokat sorsolnak ki a magyar színház művészeinek autogrammos arcképpel. Sorsjegy nincs. A belépőjegy egyúttal sorsjegy. Szelvénnyegyek érvényesek és résztvesznek a sorsolásban! Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 55.)

**NEM buforkereskedő
NEM butorgyár
NEM asztalosmester**

hanem

lakásberendező

(Innenarchitektúr)

**Te vezünk és készítünk
a kor szellemének
megfelelő stílusok-
ban lakás, üzlet,
bank, szálloda
stb. berendé-
zéseket**

**BUREAU
RINGLER - JEDDY**
Iparművészeti telep
TÂRGU-MUREŞ
(Marosvásárhely). 2805

Autósok figyelmébe!

Legújabb találmány!

Legújabb találmány!

Gummidefekt jelző készülék.

A gyakran előforduló gummidefektet legelőször csak percekkel később vesszük észre. A defekt keletkezése után sokszor száz métereket szalad még a kocsi, ami által a gummi rongálódik, sőt használhatatlanná is válik. Az új találmányu

„Veho” készülék

révén a defekt keletkezését már a legelső pillanatban megtudja az autó vezető, mert a „Veho” erről kiírja az ad. Kiváló szakemberek nagyszerű találmánya — bámulatos eredménnyel.

Ára 1500 lej.

Ára 1500 lej.

Utányét mellett szállítja:

FABINYI és ANTOS

Cluj, Izabella-utca 2.

2578

Művészasszony

Írta: Sz. Solymos Bea (31)

— A barátság mi kettőnk közt már csak álarc, Dalma. De egyszer elpattan a hur. Én férfi vagyok, aki utcai cédáknak nem szórtam el magam. Az öreg néni meglepetése mindent megmagyaráz. Maga az első nő, kit nálam láttott. — Maga, tiszta és hazája szigorú elveit erőszakolja magára. De higgye el, a nagy önmegtartóztatásnak megjön a káros visszahatása.

— A nagy érzés a „Valaki várás” megáporodik magában, mint féltvetartott régi édességek a befőttes üvegben.

Dalma megremegett. Igazat, színigazat beszélt a jó fiu.

— Paul, szólt lányan, bársonyos hangon. Nagy hős vagy te. Feleségül kérsz és még az ujjam hegyét sem érintetted orozva. Én nyujtottam feléd. Igazad van, én megérttem a szerelemre. Már sokan kinyujtották utánam a kezüket, — de undorodtam az erőszakos durvaságtól. Most te jössz és mindjárt templomba akarsz vezetni.

— Köszönöm kedves jó jó nagy fiam. A megoldást én megtaláltam. Nem szükséges, hogy feláldozd magadat, a jövődet, nagy tehetségedet. Alkudjunk meg, én a kedvesed leszek, de nem a feleséged. Én is vágyom utánad és elfáradtam már a sok védekezésben.

— Megőriztem magam Neked. A Tiéd vagyok. Fogadjál el engemet addig amíg örömedet találod bennem.

— Dalma, édes kicsi lelkem, egyetlen fehér galambom. Inkább öngyilkos leszek, de szeretőmmé nem teszek. Ismerem a jellemedet. Életemnél is nagyobb áldozatot kínálsz nekem — de én egész férfi vagyok és önző is. mert magamnak akarok az egész életre. Az én kicsi asszonyom, muzsám, segítőársam, mindenem, leszel! És kétségeidben én is támogatlak művésztudodon.

— Hisz nem ülsz te az én nyakamra. Neked is szárnyaid vannak. Mi együtt repülünk fel — fel a Magasba.

Paul és Dalma szerelmes mohósággal ölelkeztek össze. Egy forró hosszú csók volt az eljegyzésük ünnepe....

Miután a szükséges papirokat beszerezték, Paul befolyásos barátai révén, csakhamar megtartották az esküvőt.

XXVII. FEJEZET.

Dalma a penzióból a műterembe költözött. Férjének kívánságára az erkélyes kis fülkét rendezte be hálófülkének, míg ő maga a műterem alkóvjában elhelyezett kereveten aludt. Egyébként semmi bevásárlásra nem volt szükség. Gyorsan telt az idő a boldog önfelédet szerelemben.

Azután gyakran néztek ki a kisablakon és barátságosan integettek az öregasszonynak, ki tudtán kívül kezdeményezője volt szép frigyük megkötésének.

Az anyóka egyszer kedélyesen szellemeskedve szólt át: a fiatal házaspár olyan, mint az ő cserépbe ültetett két tövű virága.

Paul és Dalma azután elválhatatlanul bujták a képtárakat és muzeumokat.

A szobrász az egyszerűség és a monumentalitás felé hajlott és ezért a legszívesebben a Trocadero gótikus szoborműveit és reliefjeit tanulmányozták. A hűvös szuterénszerű szoborcsarnokban Paul gyakran talált alkalmat a labirintusos sarkokban, hogy feleségét oda- vonja és egy-egy forró csókkal igazolja, hogy Dalma szerelmét még a művésznél is magasabbra helyezi.

Mikor az első mámorukból némileg felocsudtak, a munkához láttak.

Paul megminta Dalmát, mely életélek egyik legpompásabb alkotása lett.

A szobor az örök asszonyt ábrázolta.

Két karját a világ, az élet felé szétárva az örök epedést, az örök vágyat csodálatos erővel szimbolizálta.

(Folytatjuk.)

Hatásos golyva-kezelés!

Egyike a legfontosabb találmányoknak a jó tartalmu sokkal való keze ése a golyva és nyak-daganatoknak. A híres tudós bécsi egyetemi tanár Dr. Ritter Wagner v. lauregg és számos más orvos nagyszerű tapasztalatokra hivatkozik és számtalan esetben gyógyulástól számol be; így pl. Schweizban egész v. dékek golyvasbetegelt szabadították meg ettől a csapástól. Ez a gyógymód egy teljesen ártalmatlan, de hatásos ivó-kúra, amely a közérzületre is igen jó hatást gyakorol. Gyógysónk megváltozott már ezer és ezer embert a golyva és nyak-daganatoktól. Kérje gyógyítási és használati utasításainkat, a melyekhez minden orvos szívesen hozzájárul. Minden államban van kirendeltségünk s

teljesen ingyen

küldjük meg Önnek leírásainkat, amelyek érdekelni fogják. Egy levelezőlap teljesen elég s azonnal megküldjük ezeket. AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF Bruchsalterstrasse 5. Abt. 902.

Ivó- és Gyógyviz.
Pezsgő és üdítő a

Septilime

Csillapítja a szomjúságot

Dr. Narodetzki-fele
Superlithinée

Ér-
elmeszesedés,
zsába és reumatikus
bántalmak ellen

»AMERIKA«

ELSŐ ÉLETBIZTOSÍTÓ RT.

ÉS BANK, TORDA!

1. Felvesz tagokat 85 élet-évkorig, orvosi vizsgálat nélkül.
2. Biztosít bárkinek, halála esetére 100.000 lej készpénzben.
3. 1200 lej tagsági és halálesetenként 100 lej hozzájárulási díjért.
4. Számos elismerő nyilatkozat a már kifizetett 100.000 lejes biztosításokról.

Érdeklődők forduljanak legnagyobb bizalommal a
Brassói főügynökséghez

Szent János-utca 20.

Helyi és vidéki ágilis ügynököket keres!

Fogtechnikai műteremhez,

miely 21 év óta fennáll, haláleset miatt, jó megjelenésű fogtechnikus vagy fogorvos, ki több évi gyakorlattal bír, társnak azonnal kerestetik. Szíves ajánlatok Mehrt fogtechnikai műterem Timișoara, Józsefváros, Bul. Carol 15 címre, küldendők.

Lei egy bádogdoboz
à 12 adag 12 liter vízhez
Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában
Egyedüli: Drogueria Standard, 2 str. Zorilor, București

A régi és közismert
„IDEAL” kávé
lerakat.
D. DANIELIAN
Királyi udvari szállító
București, Strada Carol 37.
Telefon 47/70-2878
Fiók: Str. Sf. Nicolae Șelari 5.
(Lipsiceni mellett) Telefon 15/83.
Az egyetlen üzlet, ahol nagybani áron a legjobb minőségű kávé kapható.

A technika csodája!

„Kronprinz” petroleum gázfűtőgépek és „Wellner” féle világhírű alpacka evőeszközök.

Kérjen azonnal képes árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld.

Stern József
vasnagykereskedő

Oradea
Piata Mihail Viteazul No. 2.

ELSŐ ROMÁNIAI ORTHODOX IZR. LEÁNYOTTHON ÉS INTERNÁTUS.

Szeptember hó 1-én nyílik meg Oradeán (Nagyváradon) az első romániai orth. izr. leányotthon és internátus intelligens szülők leánygyermekei részére. Olcsó ellátás, szigorú családi nevelés, elsőrangú tanári felügyelet, kézimunka, zene és idegen nyelvek. Kötő referenciák. Komoly érdeklődőknek prospektust küldünk. Jelentkezés jul. hó 25-ig, miután csak korlátozott számban vétetnek fel növendékek

Schwartz Menyhértné Oradea (Nagyvárad), Avram Iancu (Kossuth)-utca 2 szám.

A leghatásosabb, legbiztosabb, legolcsóbb!

a több éves hatásu, 16—18% foszforsavtartalmu, természetes

trágyaanyag

a „TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT”

Ára métermázsanként ab PUI állomás 192—216 Lei, Zsákok beszerzési áron.

Szállítja a „CIOCLOVINA” B. Társ. PUI, (jud. Hunedoara)

Rendeléseket az őszi időnyre már most felveszünk, mert csak így biztosíthatjuk az idejében való szállítást, ugyanis ősszel, a szükség pillanatában az összehalmozódó rendeléseknek esetleg nem tudnánk kellő időben eleget tenni.

80/34

Agfa-ujdonságok

Gaslichtpapirok:

LUPEX-Special kemény negatívoknak

LUPEX-Standard rendes negatívoknak

LUPEX-Contrast lágy negatívoknak

300 3-1

Nappali fény papirok:

Celloidin és Celloidin-Selbsttonend

Az új **Andrese-lemez** Ultra Ortho sport- és műterem felvételekhez kiválóan alkalmas

Tekintse meg a legközelebbi fotokereskedésben az új

STATIVA Agfa állványt, amely a legszilárdabb fémállvány és öt kicserélhető részből áll.

Eladási ár Lei 519.

Kimerítő AGFA árjegyzékek minden fotoüzletben kaphatók.

ÖN NEM SZERETI GYERMEKÉT,

ha nem biztosítja jövőjét. Kössön GYERMEKBIZTOSÍTÁST!

Új rendszerű, nincs aránylagos fizetés, nincs csoport!!!

DANUBIA

román általános biztosító részvénytársaság

TIMIȘOARA, I. BUL. FERDINAND NO. 5.

Kérjen ingyen ismertetőt!

622

Uj ÜZLET

WEISZ-MIHÁLY-UTCA 11

Francia gummi-fűzők, haskötők, melltartók, harisnyák, csipkék, övök és csatlok, vásznak, pamutok, diszek, kézimunka hozzávalók stb. stb.

Óriási választék Bámulatos árak

15% engedmény! Nagy meglepetés!

Megérkezett nagymennyiségű szövet a prágai és bécsi mintavásárról, angol szövetek a tavaszi és nyári szezonra, a következő árakban:

Kamgarnok	—	—	—	—	Lei 480 - 1200
Covercottok	—	—	—	—	" 480 - 1400
Angol sportszövet	—	—	—	—	" 300 - 700
Fekete és kék kamgarn	—	—	—	—	" 360 - 1600
Angol covercot felöltő szövet	—	—	—	—	" 450 - 1200
Valódi gyapjú strux	—	—	—	—	" 650 - 1400
Csíkos nadrág szövet	—	—	—	—	" 650 - 1700
Cachi kamgarn	—	—	—	—	" 350 - 1200
Sheviot	—	—	—	—	" 250 - 800
Női gyapjuszövetek	—	—	—	—	" 180 - 900
Casha női kabátnak	—	—	—	—	" 450 - 800
Komplett hozzávaló	—	—	—	—	" 620 - 1200

3013

Nagy gyári lerakat vizmentes gummi és autó-kabátokban 850 lejtől 2400 lejig.

Tisztelettel:

Gh. Soci

BRAȘOV,

Kapu-utca 27. szám.

Szolid árak!

Ha lelkiismeretes és szakmunkát akar

Accumulátorját

Dinamoját

Autó világítását

„MOTOR” automobili és gépjármű csatlakoztatása

BRAȘOV, GYÁR-UT

Azonnal szállítható új accumulatorok, pozitív, negatív lemezek és az összes elképzelhető alkatrészek.

3016

Kénsav desztillált víz.

Javitóműhelyeknek és viszont eladóknak nagy árkedvezmény.

Autójavitó műhelyeket accumulatorjavításra és tekercselésre betanítunk.

Vidéki javításokat soronkívül intézünk el.

»TECHIRGHIOL«

»Aurora« Villa

a tenger partján, az Eforia-fürdő mellett Megnyílik június 1-én. — Szobák előjegyezhetők a

Societatea „Techirghiolul“-nál, București, Str. Paris 4.

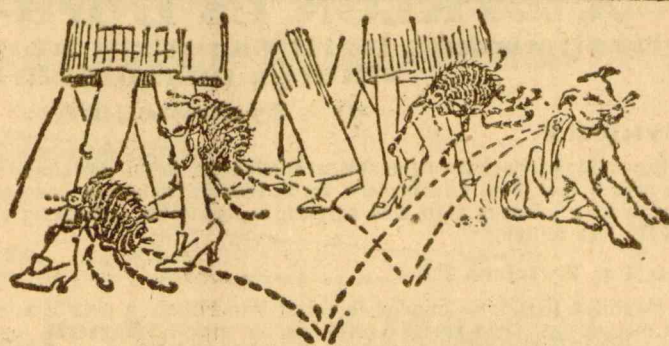
2 69

Keresünk

minden helyen személtelket, mint fiókvezetőket

7.71

Küldés ism. retek, raktár v. m. t. k. a. n. k. Havi juttatás 10-200 és 300 lejtől. Nem t. v. a. rancia leve ezüst k. r. r. k. B. v. b. e. : The Novelty Company, Va. k. n. b. u. r. g. (in Holland)

Trágyadombról, ahol a szenny erjed, Sok betegség bolha utján terjed.

A bolha nem kíméli az embert. Ugyanolyan buzgalommal és ugyanolyan kínzó csípéssel támadja meg a gyermeket, mint a felnőttet. A csípés azonban csak egyik része a bolha ártalmas tevékenységének. Fertőzött patkányokon és más állatokon tenyészik, közvetíti a bacillusokat és egyengeti a betegség és a halál útját. Pusztítsuk el a bolhákat. Vessünk véget Flit permetezésével a szennyes bestiák fenyegető működésének.

Flitelés percek alatt megtisztítja otthonunkat a kórokozó legyek, szúnyogok, darazsak, poloskák, svábbogarak, hangyák, bolhák és tetvek tömegétől. A Flit kifürkészti azokat a legelrejtettebb zugokat, ahol a rovarok búvóhelyeiken tenyésznek és ott elpusztítja petéiket. Flitelés megöli a molyo-

kat és lárváikat, amelyek lyukat rágna a szövetekbe. Flit megöli a ruhaneműeket. Használata könnyű. Nem hagy foltot. Világhírű tudósok tökéletesítették a Flit rovarirtót. Biztos pusztulást hoz a rovarokra, de teljesen ártalmatlan emberre és háziállatra. Mindenütt kapható.

Elpusztulnak: legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!

Kizárólagos vezérképviselőt:

Drogherie Standard

București, 2. Strada Zorilor

AUTOMOBILOK

új és használt, bármilyen védjeggyel
állandó nagy választékban.

Vétel - Eladás - Csere

A közismert amerikai 6 hengeres, 4
kerékes, 2000 kgr. teherbírásu

„REO“

teherautók vezérképviselője.

„GIRONI“ autógarázs, București
Str. Grigore Alexandrescu 59.

2498

Electromophon

az újdonság.

A világ legteljesebb,
villamos hajtású, automa-
tikus kikapcsoló készülék-
kel felszerelt zenélő ké-
szülék. — Bármely áram-
fajra átalakítható.

vezérképviselő nagybani árusításra:

„OROLOGIUL“

București, Strada Carol 60.

2013-a

Pathé Frères Paris

Romániában alapított
1908-ban, București,

Calea Victoriei 10.

Ertesíti a moztulajdonos urakat, hogy rak-
tárán állandóan kaphatók: „Pathé“
mozikészülékek, utolsó model. — Eredeti
„Pathé“ alkatrészek és bármilyen más
márkájú alkatrészek. Bármilyen rendszerű
lámpához való szénrudak, elsőrendű mi-
nőség, gazdaságos használat. Speciális
javító üzem. egyetlen romániai mozigép
javító, ahol bármilyen márkájú gépet gyor-
san és teljes szakavatottsággal javítanak.

Ürökt szétküldés az egész országban!!

Felhívjuk a moztulajdonos urak figye-
lét arra, hogy az országban nincsenek
fiókjaink és lerakataink.

Óvakodjanak utánzatoktól!!

2080

Figyelem!

Előrehaladott szezon miatt, dacára olcsó
gyári árainknak,

július 1-től, 20-ig

15%

engedményt adunk

minden női és férfi szövet és
bélésárú, valamint florharisnya
vételnél.

Női florharisnyák . . . 60—120 lejig
Florzoknit . . . . . 50—100 lejig

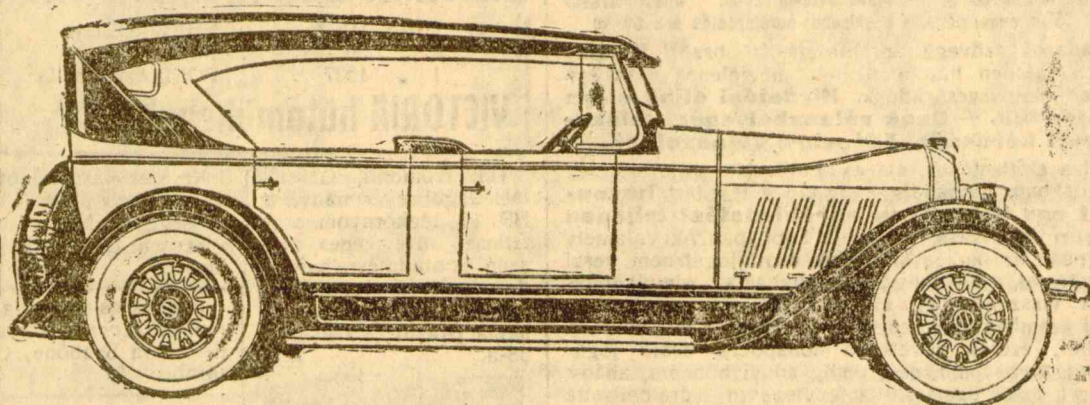
a legdivatásabb színekben.

„TEXTILA“

GRAEF Testvérek

Brassó, Hosszu-utca 201.

7141

A nap sikere az AUBURN

Az egész világ figyelmé az AUBURN gépekre van irá-
nyozva, amely szolid megépítése és eleganciája folytán az
összes autómobilok élén áll.

Az új AUBURN modelleket 3 különböző hajtó-típus-
ban készítették, ezek közül kettő 8 cylinderes, egy 6 cylin-
deres. Turing, Roaster, Sedan, SportSedan, Victoria, Phaeton
Gabriolet és Speedster szisztémájú karosszériákkal kapható.

Néhány speciális jellemző adata az AUBURN auto-
mobilnak:

Lyconing motor
Nyolc sorozatos cylinder
115 lóerő
Lynite összekötő rud
Bohna-Lite hengerek
Bijur rendszerű kenés
Hidraulikus Lovejoy lökhárító
Belső Lockheed fékek

A kocsin fémrészek
Irányító váltó
Breweter szélvédő
Lancaster gyújtókészülék
Villamos zár
Az összes kontrolok és az in-
dító készülék a sebesség-szek-
rényben

Vezérképviselőt:

Ing. ALEXANDRU VLASOV

București, Calea Victoriei 175.

Fehérnemű varrónőket, esetleg jól gépelő jobb ta-
nuló leányokat felvesz

M. NEUMANN fehérnemű osztálya.

7267

A világhírű amerikai

„WALLIS“-TRAKTOR

minden tekintetben a legelső helyen áll a ma létező összes traktorok között.

Kiváló teljesítőképesség.

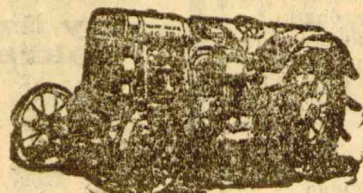
Minimális petróleum fogyasztás.

A legnagyobb munkabírással mellett egyike a

legkönnyebbeknek. Nagyságos Beczássy Imre ur,

dálnoki uradalma részére, kifejezetten „WALLIS“-

traktort hozatott, melyet érdeklődők a dálnoki uradal-
mon bármikor üzemből megtekinthetnek.

vegyes és lerakati:

BAUER JOZSEF

gazdasági gépjavító műhely
BRASSÓ, Hosszu-utca 146.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak válaszbellyel felzerelt kérdézőkdekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, **hayan-ként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk** a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjatténylegesen előre befizette

Vétel — eladás

Vasmezmunkáló gépek. 90 centiméteres eszterga, fejeszterga, shaping hidegvágófűrés, satuk, kovacs-műhelyberendezés, stb. olcsón eladók. Csak személyes tárgyalás. Barsavia Brasov, Vasut utca 58-a. 7290

Sonka, szalámi. Sonka kilója 84 Lei, 1. szalámi kilója 180 Lei. feher pergelt vastag szalonna 52. Lei. Kapható Kleverkausz szalámigyár Brassó Nagybör megrendeléseknél engedmény. 8032

Építkezésnél megmaradt **tégla, cserép, gipsz** hulladékai eladó. Ugyanott 7 kg-os sin és wagonetek Vasut u. 76. Mátyás szenttelep mellett. 7190

Gazdasági lakot vagy kastélyt keresek 10-15 szobával szanatórium céljára bérbe. Városi villamostelep távolság. Megbízottak részletes ismertetését árajánlattal kerí Dr. Halász Geoagiu de Jos. 740

Fiat autóbussz 16 személyes jókarban eladó. Üzemben - megtekinthető Weszelowszky és Simonnál Tg.-Mureşen. 7244

Vaskéményt 12-15 méter magasságban, 50-60 cm. átmérővel, jó állapotban keres megvételre a „Hephaisztos”, Uzina de Fier şi Fabrica de Oşii S. A., Dicioşanmărtin. 7294

Olcsón eladó egy 6 üléses üzemképes személyautó 5 és 6 P. S. új benzínmotorok saját gyártmány, 3 tonnás teherautó motor és alkatrészek egy 6. P. S. diaamo, egy 4 hengeres Bosch Magnés Z. 4. egy kis 4 hengeres benzínmotor. - Nagel & Kiss, Hosszu-utca 87. 7273

Egy 24 es gattert keresek megvételre. Bővebbet Pokorny, Hosszu-u. 224

Teljesen új fehér hálószoba-berendezés fiatal pár részére lakással együtt eladó a város központjában. Cim E 1617 szám alatt a kiadoban.

Az 1928/29. évi répaátvételt, jó fizetés mellett, értelmes és megbízható

**mérlegmestereket
répaátvevőket és
felvigyázókat**

keresünk. Ajánlatokat, rövid életleírással kérünk.
Cukorgyár, Bod-Botfalú
7245

Eladó telek a Frankgyár és az Ujaskánya között Cim E 1581 sz. alatt a kiadoban.

Alkalmi vétel női cipőkben 250 lejűl 400 lejűl. Hirschler u. 20. E 1612

Cserép-kályhák

gyári árban, kaphatók cserépkályha lerakati és műhelyben Rózsa-tér 16., valamint Bus-teni Bdl. Carol 124. 7278

Konyhaberendezés, egyes kész butorok jutányosan kaphatók Horaárnál. - Arvaház utca 5. E 1613

Ha műtrágyaszórógépet vagy velőgépet óhajt vásárolni, kerjen árajánlatot Saturnus Kereskedelmi Vállalat Sft.-Gheorghie - Sepsiszentgyörgy. 7292

Julius 15-re hirdetett autódarverezés elmarad. - Fried Mór Székelyudvarhely. 7280

Pompás fehér és vörös **bort** 20-22 lejűt vásárolhat **Várinál** Sft.-Gheorghie, Str. Cuza Voda No. 25. 7282

3 tonnás pótkocsi teljesen jókarban jutányosan árban eladó. Tekerőpatiki Gőzfűrészt r.-t Valea Strambă 7283

Veszek használt **laternationalt** vagy **fordson-traktort**. Ajánlatot leírassal kér Széplaki, Ozun. E 1621

Átvennék Háromszék, Udvarhely, Nagyküküllő megye magyar nagyköz-ségben vegyeskereskedést italméressel, lakással, kerttel, - áruval vagy anélkül. Ajánlatot 7284 sz. alatt a kiadoban.

Női kalapszalonn meggyeszkhelyen, berendezéssel, régi, állandó vevőkörrel, elköltözés miatt bérbeadó. Bővebbet Car-tea Românească könyv-kereskedés Dicioşanmărtin. 7285

Használt autók eladók

1 drb. 1 1/2 ton CHEWROLET
2 505-ös FIAT 2982
1 1927 FORD kamionetta
VICTORIA hűtőműhely Brassó,
Katonkórház-u. 4

Gőzlokomobil, Garrett-féle angol gyártmány, 8 HP. 10 légkörnyomással teljesen üzemképes fa, szén és olajfűtésre berendezve, olcsón eladó. Csak személyes tárgyalás. Barsavia Brasov, Vasut-utca 58-a. 7280

POLOSKA-INTO SZER

Biztos hatás. Uvegbe 25 lej és postai. Kapható Demeter gyógyszer-tárban Cluj, Cai. Moşilor 2.

Dinamók 110 volt 60 és 80 ampere, közlőmű-vek, sziljak és kapcsolótábla, olcsón eladók. Barsavia Brassó, Vasut-utca 58-a. 7291

Egy 5 személyes Stoe-ver személyautó olcsón eladó. Grünne Teliu. E 1623

Építkezési telek nagy utcafronttal az állomás és elágazás között, Vasut-utca 58 a. eladó. E 1422

Szép fazonu francia sámfák meret után készülnek Nagy Józsefnél, Porond-utca 45. E 1625

jó hegedű eladó 3000 lejűt Fodor, Fekete u. 7. E 1627

Egy 4 éves háziorzó farkaskutya eladó. Érdeklődni Erzsébet u. 21. E 1628

Egy ágy és egy dívány eladó. Hátulsó utca 9-a. E 1624-a.

Fűrészgár berendezve 1 gőzgéppel, 1 gatterral, 1 fagatterral és körtüresz-szel, 2400 m² terület, mellette modern masszív csatládi ház eladó. Bővebbet Vár u. 47. E 1629

Állást keres

Gyors- és gépirónó per-fekt román magyar nyelv-tudással azonnal felvéte-tik. Alánlatok fizetési ígé-nyek megjelölésével. Gyak-orított munkaerő 7236 jelige alatt a kiadoban ke-retnék.

Gépész nagy gyakorlattal jobb nyári csepiést keres. javítást vállal. - Cim E 1601 sz. alatt a kiadoban

Diplomas francia tanár-nő előkészít baccalaurátus vizsgákra és privát órákat ad 400 Lei havonta. Perfekt német és román Árvaház-utca 5. 7279

Állást nyerhet

Tanuló mindharom nyel-vet beszélő, posztóüzletbe felvétetik Tellmann Vil-mos és Társai 7233

Keresek egy önálló te-nom szűcsmunkára dol-go-zó szűcssegédet jó ti-zetes mellett. Cim 7232 sz. alatt a kiadoban.

Szakácsné kerestetik penzióba. leintkezni Ka-pu-utca 35. délután 2-3 7258

Egy ügyes tanulóéány ka varrodába felvetetik. Cim E 1500-a sz. alatt a kiadoban.

Keresek elarusítónót le-hetőleg négy polgári kép-zettséggel. Nyelvismerő előnyben. Lusztig, Fekete utca 55. E 1604

Szabás és varrára ta-nulókat azonnal felveszek délutánra Szabóné, Gőz-fűrdő-u. 3. 7287

Levelezés

Jómodu intelligens fiatal urhölgy barátságát kere-sem. Leveleket „Flatalem-ber” 7235 jeligére a ki-adoban.

22 éves független ha-jadon vagyok, hozomá-nyom 20C hold földbir-tok szép tanyával és gaz-dasági felszereléssel. - Ezenkívül van egy há-zam és némi készpén-zem.

Házasság

céljából megismerked-nék intelligens urakkal. Teljes című leveleket „Arva” jeligére a ki-adoban kérek 3010-4

Ferikém Hogy vagy? Hogyan éltek? Ígéreted-hez híven várom leveleid. Légy elővigyázatos. Mil lió csók

Május 25-én a Brassói Lapokhoz küldött ajánla-tára **válasz** poste res-tante van „Kompanista” jeligére. E 1622

Lakás

Egy szoba konyha és kamarás lakás kiadó Eg-res-u. 4. E 1626

Szent Anna tónál b-risták és családok részé-szobák, hideg és meleg ételek kaphatók. 710

Kiadó kétágyas elegán-san butorozott szoba, ex-leg kosztall is. Kapu-utca 13 711

A Brassói Lapok naponta százezre olvassák!

Kellemetlen hajszálak kiirtása

ráncok, szeplők, pattanások, radikális arc-hámlasztás, massage, összes szépséghibák szakszerű kezelése - Olcsó bérlet.

29 34 „Stella” kozmetikai intézet, Kapu-u. 44

Kérjen árajánlatot és mintákat perzsaszőnyegekre, szővőkellékekre

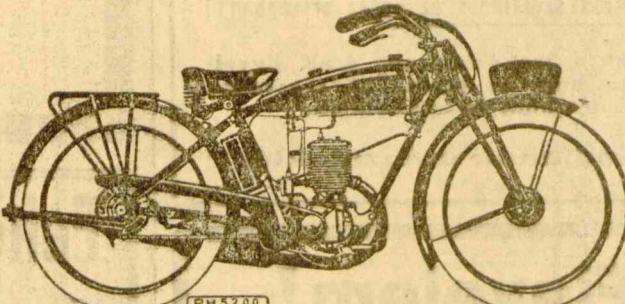
„MEKKA”
perzsaszőnyegipartól
Târgu-Mureş

Olcsó árak Olcsó árak
Előnyös fizetési feltételek. 2995

„Gewaert”
Fotók,
Lemezek,
Papír!

Eddigi fizettefeink díjtalan próbákat kapnak! Egyebek vásárlásánál **10%o engedmény!** Ujjonnan felszerelt raktár!
C. ILLYES, optikus
BRASSÓ, Kapu-utca. 2991

Minden műszaki cikk gazdasági gépekhez kapható
JUL. TEUTSCH
Brassó, Kapu-utca 33.

A megbízható kellemes olcsó és praktikus motorkerékpár
ugy üzleti utakra, mint kirándulá-sokra mégis csak az elismert jó
PUCH
motorkerékpár.
Vezérképviselőt Románia részére
Schiel Testvérek r. t. Brassó